

**T. C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

**EVLİ BİREYLERİN KAYGI DÜZEYLERİ VE KİŞİLİK
ÖZELLİKLERİNİN EVLİLİK UYUMU İLE İLİŞKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Meziyet Gül KARAKILIÇ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Tuncay BARUT

İstanbul – 2021

TEZ TANITIM FORMU

Yazar Adı Soyadı : Meziyet Gül KARAKILIÇ

Tezin Dili : Türkçe

Tezin Adı : Evli Bireylerin Kaygı Düzeyleri ve Kişilik Özelliklerinin Evlilik Uyumu ile İlişkisi

Enstitü : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Anabilim Dalı : Psikoloji

Tezin Türü : Yüksek Lisans

Tezin Tarihi : 12.07.2021

Sayfa Sayısı : 83

Tez : Dr. Öğr. Üyesi Tuncay Barut

Danışmanları

Dizin Terimleri : Evlilik Uyumu, Kaygı Düzeyi, Kişilik Özellikleri

Türkçe Özet : Yaptığımız araştırmanın amacı en az 1 yıldır evli olan çiftlerin kişilik özellikleri ve kaygı düzeylerinin evlilik uyumu ile ilişkisini incelemektir.

Dağıtım Listesi : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

İmzası

Meziyet Gül KARAKILIÇ

**T. C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

**EVLİ BİREYLERİN KAYGI DÜZEYLERİ VE KİŞİLİK
ÖZELLİKLERİNİN EVLİLİK UYUMU İLE İLİŞKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Meziyet Gül KARAKILIÇ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Tuncay BARUT

İstanbul – 2021

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Meziyet Gül KARAKILIÇ

...../...../2021

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Meziyet Gül Karakılıç'ın ‘‘Evli Bireylerin Kaygı Düzeyleri ve Kişilik Özelliklerinin Evlilik Uyumu ile İlişkisi’’ adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Tuncay BARUT
(Danışman)

İmza

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Arzu SOMAY

İmza

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Necmettin
AKSOY

İmza

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 2021

İmzası

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

Evlilikte uyum, farklı kişiliklere sahip insanların dünyanın değişen koşullarına uyum sağlamak, sorunlarını uzlaşma yoluyla çözmek, birbirleriyle olumlu iletişim kurmak, mutlu olmak ve ortak hedeflere ulaşmak için oluşturdukları birlik olarak ifade edilmektedir. Evlilikte uyumunu etkileyen bir çok faktör bulunmaktadır fakat bu araştırmada evli bireylerin kişilik özellikleri ve kaygı düzeylerinin ilişkisi araştırılmıştır. Bu çalışma "ilişkisel tarama modeli" temel alınarak ve modele uygun şekilde hazırlanmıştır. Araştırmanın örneklemini ise evrene dahil olma koşullarını sağlayan evli 246 çift toplamda 492 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem hacmine ulaşılması için kolayda örnekleme yöntemi kullanılmaktadır. Araştırma bulgularına göre cinsiyet, yaş farkı, çalışma durumu ve eğitim durumu değişkenlerine göre evlilik uyumunun farklılık göstermediği görülmüştür. Evli bireylerin yaşı ve evlenme yaşları ile evlilik uyumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Kişilik özellikleri, kaygı düzeyi ve evlilik uyumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Evlilikte Uyum, Kaygı Düzeyi, Kişilik Özellikleri

SUMMARY

In marriage, harmony is defined as the bond formed by individuals with diverse personality qualities in order to adapt to changing world conditions, resolve conflicts via reconciliation, build constructive communication with one another, be happy, and achieve common goals. There are numerous factors that influence marital adjustment, but the relationship between personality traits and anxiety levels in married people was investigated in this study. This research was planned in accordance with the "relational screening model." The population of this study consists of people who have been married for at least one year and live in Istanbul. The study's sample consists of 246 married couples, for a total of 492 people who meet the criteria for inclusion in the universe. The convenience sampling method was used in the research to examine sample size. According to the result of the research, marital adjustment did not differ based on gender, age difference, employment status, or educational status. A significant relationship was found between married individuals' age and marriage age and marital adjustment. Personality traits, anxiety level, and marital adjustment were found to have a significant relationship.

Keywords: Harmony In Marriage, Anxiety Level, Personality Characterist

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	v
TABLolar LİSTESİ.....	vi
EKLER LİSTESİ	viii
ÖNSÖZ.....	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM ARAŞTIRMANIN GENEL ESASLARI

1.1. Araştırmanın Problemi	5
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Sayıtlar	6
1.5. Sınırlılıklar	6

İKİNCİ BÖLÜM KURAMSAL VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kaygı.....	7
2.1.1.Tanım.....	7
2.1.2. Kaygı düzeyleri	8
2.1.2.1. Sürekli Kaygı	8
2.1.2.2. Durumluk Kaygı	8
2.2. Kişilik.....	9
2.2.1. Tanım.....	9
2.2.2. Kişilik özellikleri	9
2.2.3. Kişiliği etkileyen faktörler.....	10
2.2.3.1. Biyolojik ve genetik faktörler	10
2.2.3.2. Ailesel faktörler	10
2.2.3.3. Kültürel faktörler	10
2.2.3.4. Çevresel faktörler.....	11
2.2.4. Beş faktör kişilik özellikleri yaklaşımı ve boyutları	11
2.2.4.1. Dışadönüklük.....	11
2.2.4.2. Uyumluluk	12
2.2.4.3. Sorumluluk	12
2.2.4.4. Duygusal Denge-Dengesizlik	12
2.2.4.5. Deneyime Açıklık.....	12
2.3. Evlilik.....	13
2.3.1. Evlilik tanım	13
2.3.2. Evlilik uyumu	13

2.3.2.1. Evlilik uyumu tanım	13
2.3.2.2. Evlilik uyumunu etkileyen faktörler	13
2.3.2.3. Evlilik uyumu ile ilgili çalışmalar	14

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	16
3.2. Evren ve Örneklem	16
3.3. Veri Toplama Araçları	16
3.3.1. Kişisel bilgiler formu.....	16
3.3.2. Büyük beş-50 kişilik envanteri.....	17
3.3.3. Durumluk-sürekli kaygıenvanteri.....	17
3.3.4. Yakın Doğu evlilikte uyum ölçeği	17
3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi	18

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Katılımcıların Kişisel Özelliklerinin Dağılımı.....	19
4.2. Katılımcıların Araştırmada Yer Alan Ölçeklerden Aldıkları Puanların Tanımlayıcı İstatistikleri.....	21
4.3. Araştırmada Yer Alan Evli Bireylerin Kişilik Özellikleri, Kaygı Düzeyleri ve Evlilik Uyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	25
4.4. Araştırmada Yer Alan Evli Bireylerin Kişilik Özellikleri, Kaygı Düzeyleri ve Evlilik Uyum Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumları.....	30
4.5. Araştırmada Yer Alan Evli Kadın Bireylerin Kişilik Özellikleri, Kaygı Düzeyleri ve Evlilik Uyum Düzeylerinin Kişisel Bilgilerine Göre İncelenmesi	32
4.6. Araştırmada Yer Alan Evli Erkek Bireylerin Kişilik Özellikleri, Kaygı Düzeyleri ve Evlilik Uyum Düzeylerinin Kişisel Bilgilerine Göre İncelenmesi	43
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	54
KAYNAKÇA	59

KISALTMALAR

YDEUÖ : Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği

BFKÖ : Beş Faktör Kişilik Özelliği

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların kişisel özelliklerinin dağılımı	19
Tablo 2. Katılımcıların Büyük Beş-50 Kişilik Envanteri alt boyutlarından aldıkları puanların tanımlayıcı istatistikleri	21
Tablo 3. Katılımcıların Büyük Beş-50 Kişilik Envanteri alt boyutlarından aldıkları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri	22
Tablo 4. Katılımcıların Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri aldıkları puanların tanımlayıcı istatistikleri	22
Tablo 5. Katılımcıların Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden aldıkları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri	23
Tablo 6. Katılımcıların Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve Alt boyutlarından aldıkları puanların tanımlayıcı istatistikleri	23
Tablo 7. Katılımcıların Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve Alt boyutlarından aldıkları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri	24
Tablo 8. Evli kadınların kişilik özellikleri, kaygı düzeyleri ve evlilik uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi	25
Tablo 9. Evli erkeklerin kişilik özellikleri, kaygı düzeyleri ve evlilik uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi	28
Tablo 10. Evli bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumları	30
Tablo 11. Evli bireylerin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumları	31
Tablo 12. Evli bireylerin Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve Alt boyutlarından almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumları	32
Tablo 13. Evli ve kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların yaş ile ilişkisi	32
Tablo 14. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre farklılaşma durumları	33
Tablo 15. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çalışma durumuna göre farklılaşma durumları	36
Tablo 16. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların gelir durumuna göre farklılaşma durumları	37
Tablo 17. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt	

boyutlarından almış oldukları puanların çocuğa sahip olma durumuna göre farklılaşma durumları.....	39
Tablo 18. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların sahip olunan çocuk sayısı ile ilişkisi.....	40
Tablo 19. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik süresi ile ilişkisi.....	41
Tablo 20. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik yaşı ile ilişkisi.....	41
Tablo 21. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eş yaş farkı ile ilişkisi.....	42
Tablo 22. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların yaş ile ilişkisi.....	43
Tablo 23. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre farklılaşma durumları.....	44
Tablo 24. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çalışma durumuna göre farklılaşma durumları.....	46
Tablo 25. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların gelir durumuna göre farklılaşma durumları.....	47
Tablo 27. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların sahip olunan çocuk sayısı ile ilişkisi.....	51
Tablo 28. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik süresi ile ilişkisi.....	51
Tablo 29. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik yaşı ile ilişkisi.....	52
Tablo 30. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eş yaş farkı ile ilişkisi.....	53

EKLER LİSTESİ

EK-A Durumluluk Sürekli Kaygı Envanteri

EK-B Büyük Beş 50 Kişilik Envanteri

EK-C Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği

ÖNSÖZ

Bu araştırmaya olan büyük katkıları için tez danışman hocam Tuncay BARUTÇU'ya, her türlü desteğini esirgemeyen Berkan KÖŐKER'e teőekkür etmek istiyorum ve eğitim ve kariyerim boyunca bana destek olan aileme ayrıca teőekkürü borç bilirim.

Meziyet Gül Karakılıç
İstanbul, 2021

GİRİŞ

Aile yaşamının temelini; eşler arasındaki etkileşim ile iletişim oluşturmaktadır. Çiftler, alınan kararların sorumluluğunu birlikte almakta ve duygusal açıdan da birbirlerine bağlanmaktadır. Bu yakın ilişki içerisinde evli çiftlerin arasında bazen sorunların çıkması olasıdır. İki kişi arasındaki iletişim kopuklukları, duyguların bastırılması, problemlerin çözülmemesi ile sonuçlanabilmektedir. Dolayısıyla her iki taraf açısından da böyle bir evlilik, bireylerin hem ruhsal hem de fiziksel sağlıklarını olumsuz etkileyebilmektedir (Demiray, 2006).

20.yy'ın son çeyreğinde kurulan evliliklerin 1/3'ü 7. yıllarında, bütün evli çiftlerin yarısına yakını da 20. Yıllarından önce boşanma veya ayrılıkla son bulmaktadır (Pinsof, 2002). Buradan yola çıkarak evlilik üzerinde olumsuz etkisi olabileceği düşünülen "kaygı" kavramını araştırmada evlilik uyumu ile ilişkisi incelenmiştir.

Kaygı kavramı psikolojide çok sık kullanılan kavramlardan biridir. Bu kavram psikoloji alanına yüzyılın ilk yarısında girmiş, 1940'lı yıllardan itibaren de bu konuda çalışmalar yapılmaya başlanmıştır (Köknel, 1989). Kaygı bozukluğu genel nüfusun yüzde 7-8'lik bir kısmında görülmektedir. Bir yıl içerisinde ortaya çıkan yeni vakaların yüzdesi ise 2-4 arasındadır (Köknel, 1990). Kaygı bir duygudur ve vakalar karşısındaki tepkilerimizi büyük seviyede duygularımız belirler, duygularımızı tanıyıp test etmeyi başararsak, onların hayatımız üstündeki negatif etkilerini ancak evliliklerde değil her alanda azaltabiliriz. Kaygı ve benzeri duygularla başa çıkmayı öğrenmek hem kişilerin kendi ruh sağlıklarını korumalarını, ömür kalitelerini arttırmalarını bununla beraber bu duygunun yansımalarını en oldukça yaşattıkları, yakın etkileşimde buldukları, eşleriyle ilişkilerini düzenlemelerini kolaylaştıracaktır.

Kaygı normal ve sağlıklı olan bireylerde de görülebilen bir duygudur ve çevreye uyum sağlamayı kolaylaştırabilen bir savunma çeşidi olarak açıklanmıştır (Ziyalar, 2006). Alewyn'e göre kişinin korku duygusunu yaşama gereksinimi bu kavramı konu alan hem yazınsal hem de görsel birçok sanat dalına kaynak sağlamaktadır. Birey okuduğu romanlarda, izlediği dizilerde vs. korku duygusunu yaşamakta ve bu ihtiyacını giderebilmektedir (Akt. Dağ, 1999). Ayrıca kaygı bir problem karşısında verilen tepkidir, öyle ki, işler istediğimiz gibi gitmediğinde, herhangi bir konuda

beklenenin aksine, hoşa gitmeyen bir durumla karşılaşılabilir olduğu anlaşıldığında bireyler kaygı duymaktadırlar (Tallis, 2003).

Araştırmada evlilik uyumu ile evli çiftlerin kişilik özellikleri ve demografik değişkenlerin ilişkileri de incelenecektir. İçinde bulunduğumuz çağda geleneksel aile yapısının yerini eşitlikçi ilkelerin egemen olduğu çekirdek aile yapısı almıştır. Sosyo-ekonomik yöndeki bu değişim aile içindeki rollerinde değişime uğramasına neden olmuş ve bazı demografik değişkenlerinde evlilikler üzerindeki etkileri farklılaşmıştır (Demiray, 2006). Araştırmada da yaş, cinsiyet gibi etkenlerin daha belirgin görülebileceği düşünülen bazı demografik değişkenlerin etkisine bakılmıştır. Çocuk sayısı, eğitim seviyesi, evlilik süresi, mesleği, gelir durumu, kaç yaşında evlendikleri, kaç yaş farkı oldukları, çocukları olup olmadığı incelenen diğer demografik değişkenlerdendir. Evlilikte uyumu bozan ve güçlendiren birtakım değişkenlerin ortaya konulmasıyla, sağlanacak farkındalık sonrası kişilerin hem kendi ruh sağlıklarında iyileşmeye gitmeleri bununla beraber, arasında buldukları evlilik kurumunda yeni yapılanmalar denemeleri hedeflenmiştir.

Evlilik uyumu kavramı birçok değişkenden etkilenmektedir. Dolayısıyla bu araştırmada kişinin kaygı düzeyi, kişilik özellikleri ve demografik değişkenlerine yer verilmiştir. Aile, çiftlerin evlilik adı verilen bir bağla kurdukları en küçük toplumsal sistemdir. Evlilik, insanların hayatında önemli bir deneyim olarak kabul edilmekte ve aile ilişkileri kurmak ve çocuk yaratmak için en temel kişilerarası ilişki olarak tanımlanmaktadır (Larson ve Holman, 1994). Rosen-Grandon, Myers ve Hattie'ye (2004) göre, iyi ve uyumlu bir evliliği olan insanlar kendilerini daha mutlu, fiziksel ve zihinsel olarak daha sağlıklı hissedecek ve daha anlamlı bir yaşam sürdürebileceklerdir. (1984), uyumlu ve mutlu bir evlilik ilişkisinin tüm ailenin mutluluğunda önemli bir rol oynadığını vurgulamıştır. Evlilikte uyumun bozulmaya başlaması, eşler ve hatta çocuklar için bir yaşam krizine dönüşebilmektedir. Bu durum mutlu ya da mutsuz evlilik kavramını da ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla eşler arasındaki uyum ve anlaşma, üzerinde durulması gereken bir kavram olarak değerlendirilmelidir. Evlilik uyumunun kişilerin psikolojik iyi hissetmeleri (psychological well-being) üzerindeki adeta en etkili unsur olduğunu destekler niteliktedir (Hawkins, 2005). Locke (1968), uyumlu evliliklerde eşlerin karşılaştıkları anlaşmazlık durumlarında uygun çözüm yolları geliştirebildiğini, anlaşmazlıkların çatışmaya dönüşmesine fırsat verilmediğini, süreç içinde değişime uyum

sağladıklarını ve karşılıklı olarak sağlıklı iletişim yöntemlerini uygulayıp ve kullanıp evliliklerinden memnuniyet duyduklarını belirtmiştir (Akt: Kublay, 2013, s.21).

Eş seçimi ile ilgili değişkenlerden diğeri de kişilik özellikleridir (Çalışkan, Taşhan, Orhan ve Nacar, 2015). Kişilik kavramı üzerinde birçok araştırma yapılan bir konudur. Kişilik ile ilgili farklı yaklaşımlar geliştirilmiş ve değişik sonuçlar ortaya konulmuştur. Kişilik kavramının birçok tanımı yapılabilir. Kişiyi diğerlerinden ayıran özellikler kişilik olarak tanımlanabilir (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2016). Kişilik, aynı zamanda kişiden kaynaklanan tutarlı davranışlardır. Bireyin her koşulda sergilediği davranışlar, tutarlı davranışları ifade etmektedir (Burger, 2006). Karney ve Bradbury (1995), sağlıklı ilişki için kişiliği önemli bir etken olarak kabul etmiş ve kişilik özelliklerinin ikili ilişkileri etkilediğini ifade etmiştir. Kişilerin kiminle, hangi koşullar altında ve nasıl iletişim kurdukları kişiden kişiye değişebilmektedir (Buss ve Craik, 1983). Bireylerin kişilerarası ilişkilerindeki uyumu kişilik tarzları etkileyebilmektedir (Kiesler, 1983).

Kişiliği oluşturan ortak nitelikler olduğu gibi eşsiz olan özelliklerde görülmektedir. Kişiliği oluşturan özelliklerin, beş temel kişilik boyutu üzerinde toplanabileceği belirtilmiştir ve buna "Beş Faktör Kişilik Modeli" adı verilmiştir (Burger, 2006). Bu boyutlar; "Dışadönüklük", "Gelişime Açıklık", "Duygusal Denge/Nevrotiklik", "Uyumluluk" ve "Sorumluluk" tür (Bacanlı, İlhan ve Arslan, 2007). Dışadönüklük, başkalarıyla ilişkilerinde başarılı, mizah kullanımı konusunda becerikli ve alışkanlıklara bağlı olan kişileri ifade eder (McCrae ve Costa 2003; Burger, 2006). Sosyal, konuşkan, şen, ilgili, eğlenceyi seven, sevecen, şefkatli, sıcakkanlı olan bireyler dışadönüklük özelliği belirgin olan bireylerdir. Gelişime açıklık, açık fikirli, duyarlı, geniş bir hayal gücüne sahip, maceracı, analitik düşünen yaratıcı bireyleri ifade eder. Gelişime açıklık yönü düşük olan bireyler; geleneksel değerleri koruma, belirli bir yaşam biçimini sürdürme ve alışkanlıklara bağlı olma özellikleri gösterirler (McCrae ve Costa2003; Burger, 2006). Duygusal dengelilik, nevroitiklik olarak da ifade edilmektedir. Bu boyut kişilerin duygusal kararlılığı ile ilgilidir. Duygusal dengesi yüksek kişiler; utangaçlık, saldırganlık, korku, kendinden şüphe duyma gibi kişilik özellikleri sergilerler.

Uyumluluk (Yumuşak Başlılık), yardımsever, uysal, cömert, şefkatli, saygılı, güvenilir, kabul edici, cana yakın, esnek, kibar, yumuşak başlı, alçak gönüllü kişileri

temsil eder. Uyumluluk boyutu düşük olan bireyler ise; hırçınlık, bencillik ve çabuk sinirlenme özellikleri gösterirler (McCrae ve Costa 2003; Burger, 2006). Öte yandan sorumlu insanlar organize, dikkatli, kontrollü, kararlı, hırslı, görev odaklı, çalışkan, başarılı, öz disiplinli, plana göre hareket eden, sorumluluk ve uyum duygusu gösteren kişilerdir. Bu bireyler için önemli olan; güvenilirlik, sorumluluk, müzakere, başarı yönelimidir (McCrae ve Costa 2003; Burger, 2006).

Çiftler arasındaki anlaşmazlıkların, kişilik özellikleri ile ilişkisi önemli bir konudur. Literatür incelendiğinde, bazı araştırmalar evliliğin niteliği ile kişilik özellikleri arasında negatif yönde bir ilişki olduğunu belirtmektedir (Karney ve Bradbury, 1997; Watson, Hubbard ve Wiese, 2000). Ayrıca, kişilik özellikleri ile evliliğin sağlıklı bir şekilde ilerleyememesi arasında pozitif ilişki olduğunu ortaya koyan araştırmalar da görülmektedir (Botwin, Buss ve Shackelford, 1997).

Evli çiftlerin kaygı düzeyleri ve kişilik özelliklerinin evlilik uyumu ile ilişkisini incelediğim araştırmam, bu konu ile ilgili yapılmış benzer başka bir çalışma olmaması yönünden literatüre katkısı olduğunu düşündüğüm bir çalışmadır. Kısaca araştırmam evli çiftlerin kaygı düzeyi ve kişilik özellikleri ile aile uyumları arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır. Bu konuda benzer bir araştırma yapılmamış olması nedeniyle literatürü tamamlayıcı nitelikte olduğunu düşünüyorum.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN GENEL ESASLARI

1.1. Araştırmanın Problemi

Evlilik, karşı cinsten iki ferden bir sözleşme ile beraber yaşamaya başlamalarının anlatımıdır. Aile teriminin özünü gerçekleştiren evlilik kurumunun; uyum, sevgi ve saygıya dayalı olması, sıhhatli aileleri oluştururken, bununla beraber sıhhatli bir toplumunda da göstergesidir. Evlilik arkadaşlık, sevgi, bağlılık, beraberlik, güven, cinsellik ve çocuk sahibi olma şeklinde birçok ihtiyacı doyurma beklentisi arasında kurulmakta sadece yaşam boyu birlikte ve sevinçli olmak için başlanılmış bu beraberliklerin bir kısmında, fazlaca geçmeden problemler ortaya çıkmaktadır(Keçe, 2010). Eşler arasındaki çözülemeyen sorunlar uyumsuzluğu getirmekte ve ayrılık kararları alınmaktadır. Bundan dolayı evli çiftlerin kaygı düzeyleri ve kişilik özelliklerinin evlilik uyumu ile ilişkisini araştırmak amaçlanmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın asıl amacı, evli bireylerin kaygı düzeylerinin ve kişilik özelliklerinin evlilik uyumu ile ilişkilerin incelenmesidir. Bu çalışmanın amaç cümlesi şu şekilde ifade edilebilir: İstanbul'da yaşayan evli çiftlerin kaygı düzeyleri ve kişilik özellikleri ile evlilik uyumları arasında anlamlı ilişkiler var mıdır?

Bu genel amaç çerçevesinde bu çalışmada şu alt amaçlara cevaplar aranacaktır:

1. İstanbul'da yaşayan evli bireylerin kaygı düzeyleri ve kişilik özellikleri arasında bağlantısal bir ilişki var mıdır?
2. İstanbul'da yaşayan evli çiftlerin kaygı düzeyleri ve evlilik uyumu arasında ilişki var mıdır?
3. İstanbul'da yaşayan evli bireylerin kişilik özellikleri ve evlilik uyumu arasında bağlantı var mıdır?
4. İstanbul'da yaşayan evli bireylerin evlilik uyumu cinsiyete/yaş/evlenme yaşına/çocuk sayısına/gelir durumuna/eşler arasındaki yaş farkına/egitim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

5. İstanbul'da yaşayan evli bireylerin kaygı düzeyleri cinsiyete/yaşa/evlenme yaşına/çocuk sayısına/gelir durumuna/eşler arasındaki yaş farkına/egitim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?
6. İstanbul'da yaşayan evli bireylerin kişilik özellikleri cinsiyete/yaşa/evlenme yaşına/çocuk sayısına/gelir durumuna/eşler arasındaki yaş farkına/egitim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Evli kişilerin yaşadıkları problemleri aile ortamını olumsuz etkileyeceği, bu durumun hem çiftlerde, hem de çocuklarda olumsuz öğrenmelere neden olabileceği yönünde birçok araştırma sonucu görülmektedir (Güven, 2005). Evlilik, bireyin benliğini başka bir bireyin benliği ile birleştirmesine olanak sunan, kişiliğinin gelişmesini ve mutlu olmasını sağlayan bir kurum olarak ele alınmaktadır. Kaygı ise bir duygudur ve olaylara karşı tepkimizi büyük ölçüde etkileyen faktör duygudur, dolayısıyla bu yaklaşımı duygularımız belirlemektedir Eğer duygularımızı kontrol etmeyi başarabilirsek, hayatımızdaki olumsuz etkilerini evlilikte değil hayatımızın her anında azaltabiliriz. Bu sebeple evlilikte ki uyumun kişilik özellikleri ve kaygı seviyeleriyle olan ilişkilerinin sonuçlarını gerek uygulama gerekse kuramsal alanda olumlu etki yapabileceği düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan tüm denekler eşit koşullarda testleri almışlardır.
2. Araştırmanın örneklemini evrenin özelliklerini yansıtmaktadır.
3. Araştırmada kullanılan ölçme araçları araştırmanın amacına ulaşabilecek nitelik ve yeterliliktedir.
4. Araştırmanın katılımcıları ölçme araçlarına içtenlikle yanıt vermişlerdir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Dünyada çıkan Corona salgını sebebiyle araştırma; internet üzerinden Google form aracılığı ile deneklere iletilmiş ve İstanbul ili ile sınırlıdır.
2. Bu araştırmada kişilik, Büyük Beş Faktör Kişilik Ölçeği'ndeki hayal gücü, dışa dönüklük duygusal dengelilik veya nevrotisizm, kültür, sorumluluk zeka, deneyime açıklık veya uyumluluk özellikleri ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kaygı

2.1.1.Tanım

Son yüzyılın önemli bir kavramı olarak gözlenen kaygı, 1890'dan bu yana psikoloji ve psikiyatri bilim dallarında önde gelen inceleme konularından biri olmaya başlamıştır. "Amerikan Psikiyatri Birliği (1994) (APA)'nin tanımına göre kaygı; "Kişiliğin bilinçli bölümünde hissedilen ve ortaya çıkan tehlike sinyalidir. Bu tehdit, kişiliğin içinde, dış ortamda bağımsız veya bağımlı olarak üretilir." (Akt. Bilgin, 2001: 35).

Freud'a göre kaygı, tehlikeli bir durumun varlığını gösteren bir işarettir. Tehlikenin kaynağı dış dünyada ise kaygı objektif, içsel ise nevrotiktir (Freud, 1927, 1936, 1959). Eğer kaygı, mantık dışı bir durum alırsa normal dışı olarak kabul edilir (Geçtan, 2000; Akt. Şahin, 2015).

Adler'e göre; insandaki aşağılık duygusu ve üstünlük çabası, kaygıya sebep olmaktadır Bu sebepten ötürü, insanların acı çektiğini ve eksiklik duyduğunu söylemektedir. İnsanlar bir avantaj elde etmek ve güvenliğini sağlamak için başkalarını kontrol etmek için korkuyu kullanmaya çalışırlar. İnsanlar ihtiyaç duygusundan taviz verdiğinde ve saygı görmediğinde, çaresiz hissedecek ve bu da korkuya yol açacaktır. (Çavuşoğlu, 1990; Akt. Şahin, 2015).

Horney; kaygı ve korku kavramlarını eş anlamda kullanarak iki kavramın benzerliğine dikkat çekmiştir. Horney, Freud'dan farklı olarak; çocukluk yıllarında ortaya çıkan kaygının, sonraki kaygılara temel oluşturduğunu söylemekle birlikte tümüyle çocukluk yıllarına ait bir tepki olmadığını söyler (Geçtan, 2000; Akt. Şahin, 2015). Lewis ve Spielberg'e göre kaygı; geleceğe yönelik endişelert taşıyan, kişiye huzursuzluk ve tedirginlik veren bir duygu durumudur (Köknel, 2014; Akt. Tık Yakar, 2015).

2.1.2. Kaygı düzeyleri

2.1.2.1. Sürekli Kaygı

Sürekli kaygı, kişinin stresli bir durumu tehdit olarak görmesi veya içinde bulunduğu durumun stresli olduğunu düşünmesi durumunda ortaya çıkan bir kaygıdır. İçsel kaynaklı olan bu kaygı türü, doğrudan çevreden gelen bir tehdit sonucu oluşmamaktadır (Dönmez, 1998; Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2000; Üre, 1989). Sürekli kaygı kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Sürekli kaygı düzeyi olanlar, düşük olanlara göre daha endişeli ve tepki göstermeye eğilimlidirler (akt., Öner ve ark., 1985). Spielberger (1980), sürekli kaygıyı tanımlarken bireyin kaygı yaratan durumlara ve bu yaşantılara yatkınlığına değinmiştir. Sürekli kaygı düzeyindeki değişiklik, durumluk kaygı düzeyinde de bazı değişiklikler ortaya çıkarmaktadır (akt., Öner ve ark., 1985). Bu nedenle sürekli kaygı, bireyin tehlikeli ve tehdit edici olarak algıladığı çeşitli durumlarla karşı karşıya kaldığında ortaya çıkan kaygı, karamsarlık, kaygı, sinirlilik, ağrı ve tepkiler olarak tanımlanabilir. Psikiyatristler ve psikologlar için geçerlidir ve başa çıkma, kontrol etme ve kaygıyla başa çıkma gibi sürekli kaygı semptomları olan hastalar için yetersiz koruma olarak kabul edilir. (akt., Çavuşoğlu, 1993).

2.1.2.2. Durumluk Kaygı

Spielberger'e göre (1972) durum kaygısı, otonom sinir sisteminin uyarılması ve rahatsız edici, bilinçli gerginlik ve durma duygularını içeren karmaşık ve benzersiz bir duygusal durum veya tepki olarak tanımlanır. Öner'e göre kaygı durumu, bireyin stres olarak algıladığı ve yaşadığı öznel bir korkudur. Bu değerlendirme yapılırken fizyolojik olarak bu duruma terleme, titreme, kızarıklık gibi semptomların yanı sıra gerginlik ve kaygı duyguları da eşlik edebilir.(Özgüven, 1994). Yoğun stres ile durumluk kaygının derecesi artacak ve stresin ortadan kaldırılmasıyla azalacaktır. Doğrudan çevresel tehlikelerle ilgili olmayan bu endişe içseldir. Yaşanan stresin yoğunluğunun artması, kaygı düzeyinde bir artışa yol açsa da kaygı düzeyi, stres oluşumunu tetikleyen uyarının ortadan kalkmasına tekabül etmektedir.

2.2. Kişilik

2.2.1. Tanım

Literatüre bakarsanız, kişiliğin birçok tanımı olduğunu göreceksiniz. Kişilik, ebeveynlerden miras alınan genetik özelliklerin ve çevre ile etkileşim yoluyla kazanılan özelliklerin değiştirilmesi zor bir bileşimidir.(Atkinson, Atkinson, Smith, Bem ve Nolen, 1990). Burger (2006), kişiliği bireyin kendisinden kaynaklanan tutarlı davranış kalıpları olarak tanımlamaktadır. Tutarlı bir davranış kalıbı, bugünün dışadönük bireylerinin yarın olacakları hale gelmeleri ve aynı davranış kalıplarını sergilemeleri gerektiği anlamına gelir. Öte yandan, kişisel süreçler, eylemlerimizi ve içimizdeki tüm motivasyonel, duygusal ve bilişsel süreçleri içerir. (Goldberg, 1993; McCrae ve Costa, 1997).

Kişilik, bireyin davranışını ve düşüncesini belirleyen dinamik bir organizasyondur (Allport, 1961). Kişilik, kişinin ayırt edici davranışlarını etkileyen, psikolojik niteliklerin bütünüdür. Kişilik, bireyin çevre ile ilişki kurmasını sağlamakta ve aynı durumlarda benzer tepkileri göstermesini sağlamaktadır (Gerrig ve Zimbardo, 2012). Literatüre bir bütün olarak bakıldığında, kişiliğin belirleyicisi olarak kalıtım ve çevresel faktörler öne çıkmaktadır (Atkinson ve Nelson ve Quick, 2003).

2.2.2. Kişilik özellikleri

Kişilik özellikleri, belli bir sürede oluşan ve kısmen tutarlı davranış biçimleridir (Augustine ve Larson, 2012; Digman, 1990). Kişilik özellikleri, kişiyi diğerlerinden ayırır ve kişinin gelecekteki davranışlarına yönelik tahmin oluşturmamızı sağlamaktadır (Atkinson ve diğ., 1990). West ve Grazian (1989), kişilik özelliklerimizin kalıcı olduğunu, zaman ve şartlara göre değişim göstermediğini belirtmektedirler.

Kişilik özellikleri, bireyin her durumda tutarlı ve aynı davranmasını sağlayan davranış kalıpları ve bireyin nasıl davranacağına yönelik kişilik içi süreçleri ifade etmektedir (Burger, 2006). Cüceloğlu (2011) ise, kişiliğin tanımını kişinin hem yakın çevresi hem de dış çevresi ile kurduğu ilişki sürecinde tutarlı davranabilmesi ve kendini ayırt edici davranışlarıyla fark oluşturması şeklinde tanımlamaktadır.

2.2.3. Kişiliği etkileyen faktörler

Kişilik, tanımlar gereği bile, karmaşık bir olgudur. Psikologlar bireyin kalıtsal özelliklerinin ve çevresinin kişilik gelişimine etkisi olduğunu savunmaktadır (Sardoğan ve Karahan, 2007, s.133). Yapılan birçok araştırmada kişiliğin gelişim sürecini genel anlamda etkileyen faktörlerin aşağıdaki dört başlık altında ele alındığı görülmektedir.

2.2.3.1. Biyolojik ve genetik faktörler

Bireyleri birbirinden ayıran özelliklerin mühim bir kısmının genetik miras yoluyla açıklanabildiği görülmektedir (Plomin ve Nesselroade, 1990: 191-192; Penke vd., 2007: 507). Saç, göz rengi ya da boy gibi bireyin dış görünüş özelliklerini belirleyen genler, aynı zamanda zeka ve kişiliği de etkileyebilmektedir (Burger, 2006; Kulaksızoğlu, 2003; Özbatağ, 1983).

2.2.3.2. Ailesel faktörler

Çocuklarda mevcut olduğu görülen kişilik özelliklerinin belirli bir kısmını aile fertlerinde bulunan kişilik özelliklerinin etkilediği görülmektedir. Bir kız çocuğunun davranışları gözlemlendiğinde annesine olan benzerliği, erkek çocuğunun davranışları gözlemlendiğinde ise babasına olan benzerliğini fark etmek mümkündür (Hoffeditz, 1934: 214). Araştırma sonuçları, insan hayatındaki önemli kişilerin başında aile bireylerinin geldiğini belirterek onlarla ilişki kalitesi ve biçiminin bireylerin yetişkinlikteki ruhsal durumlarında etkin rol oynadığını göstermiştir (Kesebir, Kavzoğlu ve Üstündağ, 2011)

2.2.3.3. Kültürel faktörler

McCrae ve arkadaşlarının (2000) araştırmalarının sonuçlarına göre, kültür, bireyin kişiliğinin gelişiminde önemli bir etkiye sahipken, kişiliğin, duygusal denge, dışadönüklük, açıklık, sorumluluk gibi etkenleri üzerinde önemli bir etkiye sahip değildir. Çeşitli araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre kültür, kişiliğin oluşumu ve gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir, fakat kültür, kişiliğin gelişiminde etkili olan tek faktör olarak değerlendirilmemektedir (Roach, 2006: 80-81). Kişilik kavramı hem kültürel hem de evrensel boyut içerir ve bu nedenle de kültür kişiliğin bir belirleyicisi olabilmektedir (Triandis ve Suh, 2002, s.135).

2.2.3.4. Çevreselfaktörler

Çevresel faktörlerin içerisinde kültürel ve sosyal çevre, sosyal sınıf farkı, aile kültürü ve özellikleri, sosyal grup içindeki farklı yaş grupları, doğumun sırası gibi etkenler yer almaktadır (Güney, 2000).

2.2.4. Beş faktör kişilik özellikleri yaklaşımı ve boyutları

Allport ve Odbert (1936) ve Thurstone (1934) gibi araştırmacıların çalışmaları, beş faktör kişilik modelinin başlangıcını oluşturmuştur (Demirkıran, 2006: 59). Beş faktör kişilik özellikleri yaklaşımı etrafında yapılan araştırmalar doğrultusunda, 1985 yılında Costa ve McCrae (1985) tarafından, "faktör" ismini verdikleri davranış değişkenlerinin büyük insan gruplarının çok yönlü ölçümü ve puanlaması sonucunda kişiliğin beş faktörden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. (Bolat, 2008: 91). Goldberg kuramın öncülerinden biridir. Goldberg, sözlükteki sıfatlara dayalı olarak yaptığı araştırmada kişilik özelliklerini açıklayan beş güçlü unsurun ortaya çıktığını belirtmiş ve kişilik araştırmalarının bu beş güçlü unsur çevresinde organize edilebileceği görüşünü ileri sürmektedir. Tupes ve Christal ise Cattell'in araştırmalarının neticelerini tekrar analiz ederek beş temel faktörü açığa çıkarmışlardır. McCrae ve Costa yapmış oldukları çalışmalarla beş faktörü bulmuşlar, sadece beşinci faktörü Zekâ/Deneyime Açıklık olarak tanımlamışlardır (Goldberg, 1993, s. 31). Beş faktör, kişilik modelinde yer alan her boyut birbirine karşıt iki kutuptan oluşmaktadır. Her boyut ise, bir takım çoklu alt kategorilerden meydana gelmiştir. Örneğin, dışadönüklük boyutu, içedönük ve dışadönük olmak üzere iki yöne sahiptir. Ayrıca, dışadönüklük boyutu sessiz, konuşkan, soğuk-cana yakın, utangaç-spontan ve çekingen-atılğan şeklinde alt boyutlarını kapsamaktadır (Mischel, 1999, s. 160).

Beş faktör kişilik boyutları

2.2.4.1. Dışadönüklük

Bu kişilik tipi, enerjik, samimi, şen, heyecan arayan ve baskın kişilik özelliğini ifade etmektedir (Sarıkaya, 2007, s. 51) Bu kişilik özelliğine sahip olan bireyler, aktiflerdir ve fazlaca duygusaldırlar (Störmer ve Fahr, 2010, s. 5). Dışadönükler tipik olarak "partilere gitmeyi sever, bu sayede çok sayıda arkadaş edinir, kendi başına kitap okumak ya da ders çalışmaktan hoşlanmaz" (Eysenck&Eysenck, 1968: 6"dan akt. Burger: 2006: 346).

2.2.4.2. Uyumluluk

Beş faktör kişilik modelinin uyumluluk faktörü ikinci bir kişilik özelliğidir. Uyumluluk faktörüyle; alçak gönüllü, güven verici, ılımlı ve özverili gibi özellikler ifade edilmektedir (Howard ve Howard, 1998: 6). Yumuşak başlılık bir boyut olarak insanlığın insancıl yönünü temsil eden bir boyuttur (Barrick ve Mount, 1991, s. 6). Uyumluluk boyutunda düşük puan alan kişiler kaba, kötü, güven vermeyen, işbirliğine kapalı, intikamcı, merhametsiz, asabi ve çıkarıcı olarak tanımlanmaktadır (Sneed, 2002, s. 134). Kişilik ile ilgili araştırmacılar, kişisel gereksinimleri, dürtüleri ve ifade edici davranışları aşırı kontrol etme eğiliminin, yumuşak başlılık boyutu ile ilişkili olduğunu araştırmaları neticesinde ortaya koymuşlardır (York ve John, 1992, s. 498).

2.2.4.3. Sorumluluk

Sorumluluk faktörü, öz disiplin ve göreve bağlılık olarak açıklanmaktadır. Sorumluluk duygusu fazla olan çalışanlar, planlı, disiplinli ve mantıklı olmaya daha eğilimlidirler. Sorumluluk duygusu az olanlara göre kendilerine düşen görevi layıkıyla yerine getirmeye daha bağlı, sorunlarda sorumluluk üstlenmeye ve inisiyatif kullanmaya daha istekli, kurallara uyma konusunda daha insicamlıdırlar (Witt vd.,2002, s. 165). Sorumluluk sahibi olan bireylerin görevlerini tam yerine getiren, düzenli ve çalışkan olduklarından bahsedilebilir.

2.2.4.4. Duyusal Denge-Dengesizlik

Beş faktör kişilik modelinin duygusal denge faktörü dördüncü kişilik özelliğidir. Duyusal denge, kişinin kendi iç dengesini koruyabilmesi manasına gelmektedir. Sakin, rahat, tutarlı olmaya çalışan kişinin bu hedeflere hangi düzeyde egemen olduklarını göstermektedir. Birey iç dengesini sağlayabildiği ölçüde hayatından tatmin olup, zevk alacaklardır (Hayes ve Joseph, 2003:723).

2.2.4.5. Deneyime Açıklık

Açıklık faktörü, analitik, meraklı, yaratıcı, bağımsız, geleneksel olmayan, orijinal, hayal gücü kuvvetli, ilgileri geniş, cesur, değişikliği seven, artistik, açık fikirli gibi birtakım özellikleri içeren bir boyuttur. Zekâ, yaratıcılık, merak, düşünme ve geleneksel olmama alt ölçeklerinden oluşmaktadır (Şimşek, 2006, s. 69). Değişime karşı dirençli olma, yeni fikirlere kapalı olma ve tutuculuk gibi özellikler ise düşük açıklık olarak kabul edilmektedir (McShane ve VonGlinow, 2005, s. 59). Deneyime

açıklık; orijinal deneyimlere, fikirlere, insanlara ve aktivitelere ilgi duyan bir etken olarak açığa çıkmaktadır (King, George ve Hebl, 2005:592; Chapman, Talbot, Tatman ve Britton, 2009:579).

2.3. Evlilik

2.3.1. Evlilik tanım

Toplumun oluşmasının temel taşlarından biri ailedir ve ailenin meydana gelmesinde en önemli etmen evliliğdir. Bugüne dek evlilik için bir çok tanımlar yapılmıştır. Tanımlardan bazıları şunlardır: Evlilik farklı aile ve yetişme yaşantılarından gelen iki kişinin aynı ortamı ve aynı zamanı paylaşmasıyla başlayan en özel ve samimi ilişki biçimidir ve evlilik tüm dünyada ve ülkemizde de var olan en kutsal ve en temel kurumdur (Özgüven, 2000)

2.3.2. Evlilik uyumu

2.3.2.1. Evlilik uyumu tanım

Evlilik uyumu, basit tanımıyla bir evliliğin istenen ve istenmeyen özelliklerin belli bir dengeye ulaşmasıdır (Tutarel-Kışlak, 1999). Birbirleri ile sorunlarını açıkça konuşan, sorunlara ortak bir şekilde çözüm arayan, birlikte karar vermeye çalışan çiftler uyumlu bir evliliğe sahip olabilecekleri ifade edilmektedir (Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002). Çiftlerin uyumlu beraberlikleri, evlilik hayatında sahip oldukları memnuniyeti ve mutluluğu da tanımlamaktadır. Aslında evliliğin amacı çekirdek aile birliği oluşturmak, eşlerin ve çocukların yasal korunmasını ve aşk ve sevgilerinin toplum tarafından kabul görmesini sağlamaktır. Birey kendi psikolojik, fiziksel ve toplumsal mevcudiyetinin ve iyilik halinin devamı için uğraş vermektedir (Erişti, 2010, s.10). Evlilik sadece bir erkekle kadının meydana getirdiği sıradan bir birliktelik değildir. Aksine evlilik, insan hayatında başından sonuna kadar süreklilik sağlayan en mühim sözleşmenin ürünü olan bir kurumdur ki bu sözleşmenin sonucunda toplumun temel taşı olarak nitelendirilen aile kurumu meydana gelmektedir (Taşbaş, 2010, s.1).

2.3.2.2. Evlilik uyumunu etkileyen faktörler

Mutlu ve sağlıklı bir evliliğin en önemli kriterlerinin başında evlilik uyumu gelmektedir (Fincham ve Beach, 2010). Spanier (1976) evlilik uyumunu, farklı kişiliğe sahip eşlerin ortak bir noktada buluşması, günlük yaşamın değişen koşullarına uyum

sağlamaları, birbirleriyle sağlıklı iletişim içinde olmaları, yaşadıkları anlaşmazlıkları uzlaşma içinde çözmeleri ve ortak hedefler doğrultusunda birbirlerini tamamlamaları şeklinde tanımlamaktadır.

Eşlerin evlilik uyumunu yakalamaları ailenin yapısı, çiftlerin evlenme biçimleri ve evliliklerinde geçirilen süreden etkilenmektedirler. Geniş aile yapısında özellikle kayınvalide ve kayınpeder evliliklerde sorun kaynağı olarak değerlendirilir. "Anne ve babaların çocuklarının evlilikleri üzerindeki olumsuz etkisi ise evlilik yıllarının ilerlemesiyle azalmaktadır" (68).

Sosyal ağ ve iletişimin insanların arasında önemli bir noktaya geldiği günümüzde iletişim kurmak birçok sorunun çözümlenmesinde bireylere yardımcı olmaktadır. Bu sebeple eşlerin arasındaki iletişim boyutunun da evlilik uyumunu etkileyen önemli faktörlerden biri olduğu görülmektedir. Yapılan bir araştırmada düşünce ve duygularını her zaman paylaştığını belirten erkek ve kadınların evlilik uyum puan ortalamalarının, "bazen ve hiçbir zaman" cevabını verenlere göre daha yüksek çıktığı saptanmıştır. Yine bu çalışmaya göre; düşünce ve duyguların paylaşımıyla anlaşmazlık durumlarında her zaman cevaplayan erkek ve kadınların, hiçbir zaman cevabını verenlere göre evlilik uyum puan ortalamalarının düşük olduğu tespit edilmiştir (14). Bu sonuçlardan hareketle iletişim kurmak ve evlilik uyumunun arasında önemli bir bağlantının olduğunu söylemek mümkündür.

2.3.2.3. Evlilik uyumu ile ilgili çalışmalar

Demir ve Fishiloğlu (1999) başka bir çalışmada yalnızlık ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma, yalnızlık ve aile uyumu arasında negatif bir ilişki olduğu saptanmıştır. Yaş ve cinsiyet gibi demografik değişkenlerin yalnızlık ve evlilik uyumu üzerinde etkisinin olmadığı görülmüştür. Kendi isteği ile evlenen bireylerin evlilik uyumunun daha yüksek olduğu görülmüştür. Malkoç (2001), evli kişilerin iletişim tarzları ile aile uyumları arasındaki ilişkiyi incelemiş ve aile yıkıcı iletişim yöntemi kullanan bireylerin evlilik uyumunun düşük olduğunu görmüştür. Tuzcu (2017), evli kişilerin kişilik özellikleri ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu analiz sonucunda, beş faktör kişilik özelliği, nevrotiklik ile evlilik uyumunun negatif, deneyime açıklık ve yumuşak bağlılık boyutlarının evlilik uyumu ile pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğunu saptamıştır. Güvener (2018) tarafından yapılan bir çalışmada evlilik uyumu ile eşlerin depresif

durumları ve olumsuz otomatik düşünme arasındaki ilişki araştırılmış, otomatik düşünme ile depresyon ve evliliğe uyum arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Ayrıca, uyumlu ve uyumsuz evlilik uyumuna sahip kişiler arasında depresyon ve otomatik düşünce puanları farklıdır. Depresyon ve olumsuz otomatik düşünce puanı düşük olan bireylerin uyumlu bir evliliğe sahip olduğu söylenebilmektedir. Molgora, Fenaroli, Aquati, De Donno, Pia, Baldini ve Saita (2019), yardımcı üreme teknolojisi (YÜT), evlilik uyumu ve ikili hayatta kalma işlevleri arasındaki ilişkiyi incelemek için bu çalışmayı yürütmüştür. Başa çıkma tarzı puanı arttıkça çiftin evlilik uyumunun da artacağı görülmüştür. Bu bulgu, başa çıkma stillerinden memnun olmayan kişilerin ART tedavisi olurken daha da savunmasız olabileceğini düşündürmektedir. MacDonald, Olson, Lanning, Goddard & Marshall (2017) Bu çalışmanın amacı dini inancın yüksek olduğu ve boşanma oranlarının yüksek olduğu bölgelerde insanların dini inancın, bağışlayıcılığın ve empatinin evlilik uyumu üzerindeki etkisini belirlemektir. Araştırma sonucunda eşler arasındaki empati durumu sonrasında eski zamanlara göre evlilikteki uyumu olumlu yönde değiştirdiği tespit edilmiştir.

Demiray (2006), evli çiftlerin evli çiftler arasındaki uyumunu ve bazı demografik değişkenler (yaş, cinsiyet, eğitim, evlilik süresi, çocuk sayısı, çalışma durumu, aile ziyaretleri, evlilik türü, gelir düzeyi, aile türü) arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın sonucuna göre çiftlerin evlilik süreleri, yaşları ve aile ziyaretlerinin evlilik uyumu ile anlamlı ilişki saptanmıştır.

Varsayımları:

Bu çalışmada;

- Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin uygulanan veri toplama araçlarını içten, doğru ve tarafsız bir şekilde doldurdukları ve evreni temsil edecek nitelikte oldukları,
- Çalışmada kullanılan veri toplama araçlarının çalışmanın amacına uygun bir şekilde geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracı olduğu varsayılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin istatistiksel analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada İstanbul ilinde ikamet eden evli bireylerin kişilik özellikleri, kaygı ve evlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna göre araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli iki ya da daha fazla sayıda bulunan değişkenlerin birlikte gerçekleştirdikleri değişim varlığını ya da şiddetini tespit etmeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2012).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde yaşayan, en az 1 yıldır evli olan evli çiftler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrene dahil olma koşullarını sağlayan evli 246 çift toplamda 492 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem hacmine ulaşılması için kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi örnekleme dahil olma kriterlerini sağlayan birimlerin tesadüfi olmayan yöntemlerle araştırmacı tarafından örnekleme birim dahil edilme yolunun izlendiği bir örneklem oluşturma yöntemidir (Robson, 2002).

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilen anket formu kullanılarak elde edilmiştir. Anket formu örnekleme dahil olma niteliği taşıyan bireylere online anket formu üzerinden hazırlanan anket formu ile iletilmiştir. Anket formu 4 bölümden oluşmaktadır.

3.3.1. Kişisel bilgiler formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan bilgi formunda evli bireylerin cinsiyeti, yaşı, evlenme yaşı, çocuk sayısı, gelir durumu, eşler arasındaki yaş farkı, eğitim düzeyine yönelik sorular yer almaktadır.

3.3.2. Büyük beş-50 kişilik envanteri

Ölçek Goldberg (1992) tarafından geliştirilmiş ve Tatar (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek toplamda 50 ifade ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 5'li likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmiştir. Ölçeğin alt boyutları "Dışadönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk, Duygusal Dengelilik ve Zeka/ Hayal Gücü" şeklindedir. Ölçekte 2,4,6,8,10,12,14,16, 18,20,22,24,26,28,30,32,34,36,38,39,44,46 ve 49. ifadeler ters kodlanmıştır. Tatar (2016)'ın çalışmasında ölçeğin beş faktörünün toplam varyansın %35.58'ini açıkladığı ve doğrulayıcı faktör analizi sonucunda modelin iyi uyum gösterdiği görülmüştür. Ölçeğin faktörlerinin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.65-0.79 arasında değişmektedir. Bu çalışmada Dışadönüklük alt boyutunun güvenilirlik katsayısı 0,739; Uyumluluk alt boyutunun güvenilirlik katsayısı 0,776; Sorumluluk alt boyutunun güvenilirlik katsayısı 0,748; Duygusal Dengelilik alt boyutunun güvenilirlik katsayısı 0,823 ve Zeka/ Hayal Gücü alt boyutunun güvenilirlik katsayısı 0,629 olarak tespit edilmiştir.

3.3.3. Durumluk-sürekli kaygı envanteri

Ölçek Spielberg ve arkadaşları (1970) tarafından bireylerin kaygı düzeylerinin tespitinin yapılabilmesi için geliştirilmiştir. Ölçeğin Türk dil ve kültürüne uyarlaması Öner ve Le Compte (1985) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçekte toplamda 40 ifade yer almaktadır. Ölçek 2 boyuttan oluşmakta olup, bunlar Durumluk Kaygı ve Sürekli Kaygı'dır. Ölçek 4'lü likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmiştir. Durumluk Kaygı Ölçeğinde 1,2,5,8,10,11,15,16,19 ve 20 nolu ifadeler ve Sürekli Kaygı Ölçeğinde 21,26,27,30,33,36 ve 39 nolu maddeler ters puanlanmaktadır. Öner ve Le Compte (1985)'nin gerçekleştirmiş oldukları uyarlama çalışmasında Sürekli Kaygı Ölçeği için çeşitli uygulamalarda 0,83-0,87 arasında, Durumluk Kaygı Ölçeği için 0,94-0,96 arasında değiştiği ve güvenilirliğin sağlandığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada Durumluk Kaygı Boyununun güvenilirlik katsayısı 0,930 ve Sürekli Kaygı Boyutu güvenilirlik katsayısı 0,958 olarak bulunmuştur.

3.3.4. Yakın Doğu evlilikte uyum ölçeği

Ölçek Bayraktar ve ark.(2017) tarafından evlilik yaşantısı içinde eşleriyle olan uyumlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek toplamda 42 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 4'lü likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmiştir. Alt boyutlar Evlilikte Doyum 16 madde, Evlilikte İletişim 9 madde, Evlilikte Empati 10

madde ve Kök Ailelerle İlişkiler 7 madde olarak yer almaktadır. Ölçekte 7, 10, 14, 18, 20, 24, 26, 29, 32, 38, 40ncı maddeler ters kodlanmaktadır. Ölçekten alınan puan arttıkça evli bireylerin uyum düzeyleri de artmaktadır. Bayraktar ve ark.(2017)'nın çalışmasındaölçeğin tamamının ve alt boyutlarının güvenilirlik katsayıları 0,78 ve 0,92 arasında değişmektedir. Bu araştırmada ise ölçeğin ve alt boyutların güvenilirlik katsayıları sırasıyla 0,951; 0,862; 0,853; 0,748; 0,893 şeklindedir.

3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmanın verilerinin analizinde SPSS20 istatistik programına başvurulmuştur. Evli bireylerin kişisel özellikleri frekans ve yüzde ile gösterilmiş, sürekli değişkenler ise ortalama ve standart sapma ile belirtilmiştir. Araştırmada evli bireylerin ölçeklerden almış oldukları puanlar ortalama, standart sapma, min ve maks değerleri ile gösterilmiştir. Ölçeklerden alınan puanların normal dağılım uyma durumlarının kontrolü basıklık ve çarpıklık değerleri ile yapılmış olup, bu değerlerin -1,5 ve +1,5 arasında olması verilerin normal dağıldığının göstergesi olarak kabul edilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2011). Araştırma yer alan ölçeklerin birbiri arasındaki Pearson Korelasyon analizi ile incelenmiştir. Araştırmada ölçeklerden alınan puanların çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumları için bağımsız örneklem için t testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Araştırmada veriler %95 güven düzeyinde analiz edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde katılımcıların kişisel özelliklerinin dağılımı, katılımcıların ölçeklerden aldıkları puanların tanımlayıcı istatistikleri, ölçeklerden alınan puanların birbiri arasındaki ilişkiler ve ölçeklerden alınan puanların kişisel özelliklere göre farklılaşma durumları incelenmiştir.

4.1. Katılımcıların Kişisel Özelliklerinin Dağılımı

Araştırmada yer alan evli çiftlerin kişisel özelliklerinin cinsiyete göre dağılımları Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların kişisel özelliklerinin dağılımı

Değişkenler	Gruplar	Kadın (n=246)		Erkek (n=246)		Genel (N=492)	
		f	%	f	%	f	%
Eğitim Durumu	İlkokul	1	0,4	0	0,0	1	0,2
	Ortaokul	1	0,4	5	2,0	6	1,2
	Lise	83	33,7	74	30,1	157	31,9
	Üniversite	154	62,6	154	62,6	308	62,6
	Yüksek Lisans /Doktora	7	2,8	13	5,3	20	4,1
Çalışma Durumu	Çalışıyor	141	57,3	230	93,5	371	75,4
	Çalışmıyor	105	42,7	16	6,5	121	24,6
Meslek Durumu	Memur	6	2,4	9	3,7	15	3,0
	Esnaf	7	2,8	53	21,5	60	12,2
	Özel Sektör Çalışanı	48	19,5	69	28,0	117	23,8
	Öğretmen	17	6,9	10	4,1	27	5,5
	İş İnsanı	11	4,5	43	17,5	54	11,0
	Avukat	8	3,3	4	1,6	12	2,4
	Mühendis	3	1,2	9	3,7	12	2,4
	Sağlık Çalışanı	38	15,4	18	7,3	56	11,4
	Muhasebe/Finans	7	2,8	7	2,8	14	2,8
	Mimar	3	1,2	7	2,8	10	2,0
	Ev hanımı	66	26,8	1	0,4	67	13,6
	Emekli	21	8,5	16	6,5	37	7,5
Meslek Yok	11	4,5	0	0,0	11	2,2	
Gelir Durumu	Düşük	5	2,0	7	2,8	12	2,4
	Orta	153	62,2	139	56,5	292	59,3
	Yüksek	88	35,8	100	40,7	188	38,2
Çocuk Sahibi Olma Durumu	Evet	127	51,6	127	51,6	254	51,6
	Hayır	119	48,4	119	48,4	238	48,4
Bakmakla Yükümlü Olunan Kişi	Evet	6	2,4	6	2,4	12	2,4
	Hayır	240	97,6	240	97,6	480	97,6

Tablo 1. Katılımcıların kişisel özelliklerinin dağılımı

Değişkenler	Ort±ss	Min-Maks	Ort±ss	Min-Maks	Ort±ss	Min-Maks
Yaş	38,89±10,52	25-66	39,52±10,50	25-69	39,20±10,51	25-69
Evlilik Süresi	11,10±9,79	1-43	11,10±9,79	1-43	11,10±9,79	1-43
Evlilik Yaşı	27,87±3,38	20-47	24,88±3,46	19-45	28,18±3,43	19-47
Eş Yaş Farkı	1,42 ±1,52	0-10	1,42 ±1,52	0-10	1,42 ±1,52	0-10
Çocuk Sayısı	0,67 ±0,74	0-4	0,67 ±0,74	0-4	0,67 ±0,74	0-4

Tablo 1'e göre araştırmada yer alan evli kadınların %62,6'sı üniversite mezunu, %57,3'ü çalışmakta, %26,8'i ev hanımı, %62,2'si orta düzeyli gelire sahip, %51,6'sı çocuğa sahip ve %97,6'sı bakmakla yükümlü olduğu birisi bulunmamaktadır. Ayrıca evli kadınları yaş ortalaması 38,89±10,52, evlilik süreleri ortalaması 11,10±9,79; evlilik yaşı ortalaması 27,87±3,38; eşleri ile yaş farkı ortalaması 1,42 ±1,52 ve sahip oldukları çocuk sayısı ortalaması 0,67 ±0,74'dir.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin %62,6'sı üniversite mezunu, %93,5'i çalışmakta, %28,0'i özsektör çalışanı, %56,5'i orta düzeyli gelire sahip, %51,6'sı çocuğa sahip ve %97,6'sı bakmakla yükümlü olduğu birisi bulunmamaktadır. Ayrıca evli erkeklerin yaş ortalaması 39,52±10,50, evlilik süreleri ortalaması 11,10±9,79; evlilik yaşı ortalaması 24,88±3,46; eşleri ile yaş farkı ortalaması 1,42 ±1,52 ve sahip oldukları çocuk sayısı ortalaması 0,67 ±0,74'dir.

Araştırmada yer alan evli bireylerin %62,6'sı üniversite mezunu, %75,4'ü çalışmakta, %23,8'i özsektör çalışanı, %59,3'ü orta düzeyli gelire sahip, %51,6'sı çocuğa sahip ve %97,6'sı bakmakla yükümlü olduğu birisi bulunmamaktadır. Ayrıca evli bireylerin yaş ortalaması 39,20±10,51, evlilik süreleri ortalaması 11,10±9,79; evlilik yaşı ortalaması 28,18±3,43; eşleri ile yaş farkı ortalaması 1,42 ±1,52 ve sahip oldukları çocuk sayısı ortalaması 0,67 ±0,74'dir.

4.2. Katılımcıların Araştırmada Yer Alan Ölçeklerden Aldıkları Puanların Tanımlayıcı İstatistikleri

Araştırmada yer alan evli çiftlerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanteri alt boyutlarından almış oldukları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Büyük Beş-50 Kişilik Envanteri alt boyutlarından aldıkları puanların tanımlayıcı istatistikleri

Alt Boyutlar	Kadın (n=246)		Erkek (n=246)		Genel (n=492)	
	Ort.±ss	Min-Maks	Ort.±ss	Min-Maks	Ort.±ss	Min-Maks
Dışadönüklük	36,60±5,81	17-49	38,15±5,41	21-50	37,38±5,66	17-50
Uyumluluk	39,83±5,28	27-50	40,08±5,13	27-50	39,95±5,20	27-50
Sorumluluk	38,82±5,42	26-49	39,77±4,93	28-50	39,29±5,20	26-50
Duygusal Dengelilik	34,34±7,39	13-46	35,05±7,04	19-50	34,70±7,22	13-50
Zeka/Hayal Gücü	36,98±4,55	22-49	37,46±4,31	24-50	37,22±4,43	22-50

Tablo 2'ye göre evli kadınların Dışadönüklük alt boyutu puanları ortalaması 36,60±5,81; Uyumluluk alt boyutu puanları ortalaması 39,83±5,28; Sorumluluk alt boyutu puanları ortalaması 38,82±5,42; Duygusal Dengelilik alt boyutu puanları ortalaması 34,34±7,39; Zeka / Hayal Gücü alt boyutu puanları ortalaması 36,98±4,55 olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Dışadönüklük alt boyutu puanları ortalaması 38,15±5,41; Uyumluluk alt boyutu puanları ortalaması 40,08±5,13; Sorumluluk alt boyutu puanları ortalaması 39,77±4,93; Duygusal Dengelilik alt boyutu puanları ortalaması 35,05±7,04; Zeka / Hayal Gücü alt boyutu puanları ortalaması 37,46±4,31 olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli bireylerin Dışadönüklük alt boyutu puanları ortalaması 37,38±5,66; Uyumluluk alt boyutu puanları ortalaması 39,95±5,20; Sorumluluk alt boyutu puanları ortalaması 39,29±5,20; Duygusal Dengelilik alt boyutu puanları ortalaması 34,70±7,22; Zeka / Hayal Gücü alt boyutu puanları ortalaması 37,22±4,43 olarak tespit edilmiştir. Araştırmada yer alan evli çiftlerin Büyük Beş-50 Kişilik

Envanteri alt boyutlarından almış oldukları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Büyük Beş-50 Kişilik Envsnteri alt boyutlarından aldıkları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri

Alt Boyutlar	Kadın (n=246)		Erkek (n=246)		Genel (n=492)	
	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık
Dışadönüklük	-0,489	0,357	-0,537	0,313	-0,524	0,343
Uyumluluk	-0,276	-0,622	-0,304	-0,325	-0,290	-0,487
Sorumluluk	-0,397	-0,543	-0,178	-0,405	-0,325	-0,409
Duygusal Dengelilik	-0,093	-0,917	-0,033	-0,918	-0,072	-1,096
Zeka/Hayal Gücü	-0,096	-0,127	-0,337	0,980	-0,214	0,337

Tablo 3'e göre evli kadınların, evli erkeklerin ve evli çiftlerin genelinin Büyük Beş-50 Kişilik Envanteri alt boyutlarından almış oldukları puanların basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1,5 ve +1,5 arasında olduğu görüldüğünden verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

Araştırmada yer alan evli çiftlerin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden almış oldukları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri aldıkları puanların tanımlayıcı istatistikleri

Alt Boyutlar	Kadın (n=246)		Erkek (n=246)		Genel (n=492)	
	Ort.±ss	Min-Maks	Ort.±ss	Min-Maks	Ort.±ss	Min-Maks
Durumluk Kaygı	29,15±9,56	20-58	28,78±9,45	20-58	28,96±9,49	20-58
Sürekli Kaygı	33,97±12,3	20-61	31,56±10,3	20-54	32,80±11,4	20-61

Tablo 4'e göre evli kadınların Durumluk Kaygı boyutu puanları ortalaması 29,15±9,56; Sürekli Kaygı boyutu puanları ortalaması 33,97±12,3 olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Durumluk Kaygı boyutu puanları ortalaması 28,78±9,45; Sürekli Kaygı boyutu puanları ortalaması 31,56±10,3 olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli bireylerin Durumluk Kaygı boyutu puanları ortalaması $28,96 \pm 9,49$; Sürekli Kaygı boyutu puanları ortalaması $32,80 \pm 11,4$ olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli çiftlerin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden almış oldukları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden aldıkları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri

Alt Boyutlar	Kadın (n=246)		Erkek (n=246)		Genel (n=492)	
	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık
Durumluk Kaygı	0,829	-0,352	0,915	0,082	0,869	-0,153
Sürekli Kaygı	0,224	-0,918	0,345	-0,819	0,322	-1,394

Tablo 5'e göre evli kadınların, evli erkeklerin ve evli çiftlerin genelinin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden almış oldukları puanların basıklık ve çarpıklık değerlerinin $-1,5$ ve $+1,5$ arasında olduğu görüldüğünden verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

Araştırmada yer alan evli çiftlerin Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve Alt boyutlarından aldıkları puanların tanımlayıcı istatistikleri

Alt Boyutlar	Kadın (n=246)		Erkek (n=246)		Genel (n=492)	
	Ort.±ss	Min-Maks	Ort.±ss	Min-Maks	Ort.±ss	Min-Maks
Evlilikte Doyum	53,54±6,58	32-62	53,53±6,41	33-62	53,54±6,49	32-62
Evlilikte İletişim	31,16±3,77	19-36	31,18±3,92	18-36	31,17±3,84	18-36
Evlilikte Empati	32,08±3,81	21-40	32,38±3,59	20-38	32,23±3,70	20-40
Kök Ailelerle İletişim	25,04±3,74	14-28	24,85±3,89	12-28	24,95±3,81	12-28
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	141,8±16,7	96-162	141,9±16,4	97-197	141,9±16,5	96-162

Tablo 6'ya göre evli kadınların Evlilikte Doyum alt boyutu puanları ortalaması $53,54 \pm 6,58$; Evlilikte İletişim alt boyutu puanları ortalaması $31,16 \pm 3,77$; Evlilikte

Empati alt boyutu puanları ortalaması $32,08 \pm 3,8$; Kök Ailelerle İletişim alt boyutu puanları ortalaması $25,04 \pm 3,74$ ve Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği puanları ortalaması $141,8 \pm 16,7$ olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Evlilikte Doyum alt boyutu puanları ortalaması $53,53 \pm 6,41$; Evlilikte İletişim alt boyutu puanları ortalaması $31,18 \pm 3,92$; Evlilikte Empati alt boyutu puanları ortalaması $32,38 \pm 3,59$; Kök Ailelerle İletişim alt boyutu puanları ortalaması $24,85 \pm 3,89$ ve Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği puanları ortalaması $141,9 \pm 16,4$ olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli bireylerin Evlilikte Doyum alt boyutu puanları ortalaması $53,54 \pm 6,49$; Evlilikte İletişim alt boyutu puanları ortalaması $31,17 \pm 3,84$; Evlilikte Empati alt boyutu puanları ortalaması $32,23 \pm 3,70$; Kök Ailelerle İletişim alt boyutu puanları ortalaması $24,95 \pm 3,81$ ve Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği puanları ortalaması $141,9 \pm 16,5$ olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli çiftlerin Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve Alt boyutlarından aldıkları puanların basıklık ve çarpıklık değerleri

Alt Boyutlar	Kadın (n=246)		Erkek (n=246)		Genel (n=492)	
	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık
Evlilikte Doyum	-1,146	0,542	-1,069	0,437	-1,106	0,477
Evlilikte İletişim	-0,833	-0,147	-0,988	0,451	-0,912	0,164
Evlilikte Empati	-0,762	-0,072	-0,869	0,099	-0,814	0,004
Kök Ailelerle İletişim	-1,290	0,608	-1,189	0,462	-1,235	0,519
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	-1,044	-0,012	-0,933	-0,292	-0,987	-0,156

Tablo 7'ye göre evli kadınların, evli erkeklerin ve evli çiftlerin genelinin Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların basıklık ve çarpıklık değerlerinin $-1,5$ ve $+1,5$ arasında olduğu görüldüğünden verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

4.3. Araştırmada Yer Alan Evli Bireylerin Kişilik Özellikleri, Kaygı Düzeyleri ve Evlilik Uyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Araştırmada yer alan evli ve kadın bireylerin kişilik özellikleri, kaygı düzeyleri ve evlilik uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Evli kadınların kişilik özellikleri, kaygı düzeyleri ve evlilik uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.Dışa dönüklük	1											
2.Uyumluluk	,725**	1										
3.Sorumluluk	,594**	,681**	1									
4.Duygusal Dengelilik	,647**	,705**	,765**	1								
5.Zeka/Hayal Gücü	,763**	,741**	,619**	,634**	1							
6.Durumluk Kaygı	-,576**	-,673**	-,681**	-,733**	-,598**	1						
7.Sürekli Kaygı	-,657**	-,698**	-,748**	-,847**	-,634**	,881**	1					
8.Evlilikte Doyum	,542**	,539**	,515**	,484**	,559**	-,660**	-,688**	1				
9.Evlilikte İletişim	,575**	,608**	,547**	,538**	,591**	-,692**	-,735**	,865**	1			
10.Evlilikte Empati	,591**	,592**	,563**	,538**	,609**	-,720**	-,731**	,813**	,822**	1		
11.Kök Ailelerle İletişim	,531**	,614**	,599**	,554**	,607**	-,669**	-,696**	,842**	,808**	,775**	1	
12.Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	,596**	,621**	,588**	,558**	,628**	-,729**	-,759**	,962**	,934**	,906**	,914**	1

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 8'e göre araştırmada yer alan evli kadınların Dışadönüklük alt boyutu puanları ile Uyumluluk ($r=0,725$ $p<0,01$; pozitif), Sorumluluk ($r=0,594$ $p<0,1$; pozitif), Duygusal Dengelilik ($r=0,647$ $p<0,01$; pozitif), Zeka/Hayal Gücü ($r=0,763$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,576$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,657$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,542$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,575$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,591$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle

İletişim ($r=0,531$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,596$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Uyumluluk alt boyutu puanları ile Sorumluluk ($r=0,681$ $p<0,1$; pozitif), Duygusal Dengelilik ($r=0,705$ $p<0,01$; pozitif), Zeka/Hayal Gücü ($r=0,741$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,673$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,698$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,539$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,608$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,592$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,614$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,621$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Sorumluluk alt boyutu puanları ile Duygusal Dengelilik ($r=0,765$ $p<0,01$; pozitif), Zeka/Hayal Gücü ($r=0,619$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,681$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,748$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,515$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,547$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,563$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,599$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,588$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Duygusal Dengelilik alt boyutu puanları ile Zeka/Hayal Gücü ($r=0,634$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,733$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,847$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,484$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,538$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,538$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,554$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,558$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Zeka/Hayal Gücü alt boyutu puanları ile Durumluk Kaygı ($r=-0,598$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,634$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,559$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,591$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,609$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,607$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,628$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Durumluk Kaygı boyutu puanları ile Sürekli Kaygı ($r=0,881$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Doyumu ($r=-0,660$ $p<0,01$; negatif),

Evlilikte İletişim ($r=-0,692$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Empati ($r=-0,720$ $p<0,01$; negatif), Kök Ailelerle İletişim ($r=-0,669$ $p<0,01$; negatif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=-0,729$ $p<0,01$; negatif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Sürekli Kaygı boyutu puanları ile Evlilikte Doyumu ($r=-0,688$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte İletişim ($r=-0,735$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Empati ($r=-0,731$ $p<0,01$; negatif), Kök Ailelerle İletişim ($r=-0,696$ $p<0,01$; negatif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=-0,759$ $p<0,01$; negatif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Evlilikte Doyum alt boyutu puanları ile Evlilikte İletişim ($r=0,865$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,813$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,842$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,962$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Evlilikte İletişim alt boyutu puanları ile Evlilikte Empati ($r=0,822$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,808$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,934$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Evlilikte Empati alt boyutu puanları ile Kök Ailelerle İletişim ($r=0,775$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,906$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Kök Ailelerle İletişim alt boyutu puanları ile Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,914$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli ve erkek bireylerin kişilik özellikleri, kaygı düzeyleri ve evlilik uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Evli erkeklerin kişilik özellikleri, kaygı düzeyleri ve evlilik uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.Dışa dönüklük	1											
2.Uyumluluk	,683**	1										
3.Sorumluluk	,659**	,686**	1									
4.Duygusal Dengelilik	,568**	,708**	,672**	1								
5.Zeka/Hayal Gücü	,690**	,626**	,586**	,500**	1							
6.Durumluk Kaygı	-,496**	-,695**	-,602**	-,754**	-,491**	1						
7.Sürekli Kaygı	-,506**	-,716**	-,624**	-,832**	-,481**	,900**	1					
8.Evlilikte Doyum	,379**	,612**	,459**	,597**	,399**	-,686**	-,726**	1				
9.Evlilikte İletişim	,404**	,645**	,440**	,627**	,453**	-,701**	-,734**	,850**	1			
10.Evlilikte Empati	,314**	,570**	,347**	,596**	,387**	-,671**	-,706**	,815**	,829**	1		
11.Kök Ailelerle İletişim	,423**	,589**	,505**	,638**	,458**	-,727**	-,750**	,791**	,754**	,718**	1	
12.Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	,412**	,656**	,479**	,663**	,456**	-,753**	-,789**	,957**	,929**	,903**	,881**	1

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 9'a göre araştırmada yer alan evli erkeklerin Dışadönüklük alt boyutu puanları ile Uyumluluk ($r=0,683$ $p<0,01$; pozitif), Sorumluluk ($r=0,659$ $p<0,1$; pozitif), Duygusal Dengelilik ($r=0,568$ $p<0,01$; pozitif), Zeka/Hayal Gücü ($r=0,690$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,469$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,506$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,379$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,404$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,3141$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,423$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,412$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Uyumluluk alt boyutu puanları ile Sorumluluk ($r=0,686$ $p<0,1$; pozitif), Duygusal Dengelilik ($r=0,708$ $p<0,01$; pozitif), Zeka/Hayal Gücü ($r=0,626$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,695$ $p<0,01$;

negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,716$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,612$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,645$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,570$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,589$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,656$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Sorumluluk alt boyutu puanları ile Duygusal Dengelilik ($r=0,672$ $p<0,01$; pozitif), Zeka/Hayal Gücü ($r=0,586$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,602$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,624$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,459$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,440$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,347$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,505$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,479$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Duygusal Dengelilik alt boyutu puanları ile Zeka/Hayal Gücü ($r=0,500$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,754$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,832$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,597$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,627$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,596$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,638$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,663$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmadayı alan evli erkeklerin Zeka/Hayal Gücü alt boyutu puanları ile Durumluk Kaygı ($r=-0,491$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,481$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Doyumu ($r=0,399$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,453$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,387$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,458$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,456$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Durumluk Kaygı boyutu puanları ile Sürekli Kaygı ($r=0,900$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Doyumu ($r=-0,686$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte İletişim ($r=-0,701$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Empati ($r=-0,671$ $p<0,01$; negatif), Kök Ailelerle İletişim ($r=-0,727$ $p<0,01$; negatif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=-0,753$ $p<0,01$; negatif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Sürekli Kaygı boyutu puanları ile Evlilikte Doyumu ($r=-0,726$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte İletişim ($r=-0,734$ $p<0,01$; negatif), Evlilikte Empati ($r=-0,706$ $p<0,01$; negatif), Kök Ailelerle İletişim ($r=-0,750$ $p<0,01$; negatif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=-0,789$ $p<0,01$; negatif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkeklerin Evlilikte Doyum alt boyutu puanları ile Evlilikte İletişim ($r=0,850$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,815$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,791$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,957$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Evlilikte İletişim alt boyutu puanları ile Evlilikte Empati ($r=0,829$ $p<0,01$; pozitif), Kök Ailelerle İletişim ($r=0,754$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,929$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Evlilikte Empati alt boyutu puanları ile Kök Ailelerle İletişim ($r=0,718$ $p<0,01$; pozitif), Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,903$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadınların Kök Ailelerle İletişim alt boyutu puanları ile Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,881$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

4.4. Araştırmada Yer Alan Evli Bireylerin Kişilik Özellikleri, Kaygı Düzeyleri ve Evlilik Uyum Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumları

Araştırmada yer alan evli bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumlarının incelenmesi için yapılan bağımsız örneklemeler için t testi sonuçları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Evli Bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort.	ss	t	p
Dışadönüklük	Kadın	246	36,61	5,82	-3,048	0,002
	Erkek	246	38,15	5,42		
Uyumluluk	Kadın	246	39,83	5,28	-0,528	0,598
	Erkek	246	40,08	5,13		

Tablo 10. Evli bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumları

Sorumluluk	Kadın	246	38,82	5,43	-2,041	0,042
	Erkek	246	39,78	4,94		
Duygusal Dengelilik	Kadın	246	34,35	7,40	-1,092	0,275
	Erkek	246	35,06	7,05		
Zeka/Hayal Gücü	Kadın	246	36,98	4,55	-1,200	0,231
	Erkek	246	37,46	4,31		

Tablo 10'a göre araştırmada yer alan evli bireylerin Dışadönüklük ($t=-3,048$ $p<0,01$) ve Sorumluluk ($t=-3,048$ $p<0,05$) alt boyutu puanlarının cinsiyete göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre erkeklerin Dışadönüklük ve Sorumluluk alt boyutu puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada yer alan evli bireylerin Uyumluluk, Duygusal Dengelilik ve Zeka/Hayal Gücü alt boyutu puanlarının cinsiyete göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli bireylerin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumlarının incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem için t testi sonuçları Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Evli bireylerin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort.	ss	t	p
Durumluk Kaygı	Kadın	246	29,15	9,56	0,422	0,673
	Erkek	246	28,79	9,45		
Sürekli Kaygı	Kadın	246	33,98	12,34	2,291	0,022
	Erkek	246	31,63	10,27		

Tablo 11'e göre araştırmada yer alan evli bireylerin Sürekli Kaygı boyutu puanlarının ($t=2,291$ $p<0,05$) cinsiyete göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre evli kadınların Sürekli Kaygı boyutu puanlarının evli erkeklerden daha fazla olduğu bulunmuştur. Ayrıca araştırmada yer alan evli bireylerin Durumluk Kaygı boyutu puanlarının cinsiyete göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan evli bireylerin Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumlarının incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem için t testi sonuçları Tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12. Evli bireylerin Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve Alt boyutlarından almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşma durumları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort.	ss	t	p
Evlilikte Doyum	Kadın	246	53,54	6,58	0,014	0,989
	Erkek	246	53,54	6,42		
Evlilikte İletişim	Kadın	246	31,16	3,78	-0,070	0,944
	Erkek	246	31,19	3,92		
Evlilikte Empati	Kadın	246	32,08	3,81	-0,901	0,368
	Erkek	246	32,38	3,59		
Kök Ailelerle İletişim	Kadın	246	25,05	3,74	0,555	0,579
	Erkek	246	24,86	3,89		
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	Kadın	246	141,84	16,74	-0,084	0,933
	Erkek	246	141,84	16,74		

Tablo 12'ye göre araştırmada yer alan evli bireylerin Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların cinsiyete göre farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

4.5. Araştırmada Yer Alan Evli Kadın Bireylerin Kişilik Özellikleri, Kaygı Düzeyleri ve Evlilik Uyum Düzeylerinin Kişisel Bilgilerine Göre İncelenmesi

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların yaş ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13. Evli ve kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların yaş ile ilişkisi

Değişkenler	Yaş
-------------	-----

Dışa dönüklük	,072
Uyumluluk	,152*
Sorumluluk	,195**
Duygusal Dengelilik	,218**
Zeka/Hayal Gücü	,050
Durumluk Kaygı	-,167**
Sürekli Kaygı	-,216**
Evlilikte Doyum	,044
Evlilikte İletişim	,112
Evlilikte Empati	,059
Kök Ailelerle İletişim	,082
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	,074

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 13'e göre araştırmada yer alan evli kadın bireylerin yaşları ile Uyumluluk ($r=0,152$ $p<0,05$; pozitif), Sorumluluk ($r=0,195$ $p<0,01$; pozitif), Duygusal Dengelilik ($r=0,218$ $p<0,01$; pozitif); Durumluk Kaygı ($r=-0,167$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,216$ $p<0,01$) boyutları puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca araştırmada yer alan evli kadın bireylerin yaşları ile Dışadönüklük, Zeka/Hayal Gücü, Evlilikte Doyum, Evlilikte İletişim, Evlilikte Empati, Kök Ailelerle İletişim, Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem için t testi sonuçları Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre farklılaşma durumları

Değişkenler	Eğitim Durumu	N	Ort.	ss	t	p
Dışadönüklük	İlkokul*	1	17,00	-	-0,577	0,565
	Ortaokul*	1	31,00	-		
	Lise	83	36,40	5,62		
	Üniversite	154	36,84	5,72		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	37,57	6,60		

Tablo 14. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre farklılaşma durumları

Uyumluluk	İlkokul*	1	28,00	-	1,880	0,061
	Ortaokul*	1	32,00	-		
	Lise	83	40,83	4,78		
	Üniversite	154	39,51	5,34		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	37,86	6,82		
Sorumluluk	İlkokul*	1	28,00	-	1,398	0,164
	Ortaokul*	1	32,00	-		
	Lise	83	39,65	4,32		
	Üniversite	154	38,65	5,70		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	35,29	8,20		
Duygusal Dengelilik	İlkokul*	1	25,00	-	1,732	0,085
	Ortaokul*	1	28,00	-		
	Lise	83	35,64	6,77		
	Üniversite	154	33,93	7,50		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	30,43	10,47		
Zeka/Hayal Gücü	İlkokul*	1	22,00	-	-1,046	0,297
	Ortaokul*	1	32,00	-		
	Lise	83	36,66	4,49		
	Üniversite	154	37,29	4,31		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	37,00	7,19		
Durumluk Kaygı	İlkokul*	1	46,00	-	-2,229	0,027
	Ortaokul*	1	51,00	-		
	Lise	83	26,96	8,97		
	Üniversite	154	29,77	9,37		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	36,00	11,65		
Sürekli Kaygı	İlkokul*	1	61,00	-	-2,692	0,008
	Ortaokul*	1	52,00	-		
	Lise	83	30,76	11,29		
	Üniversite	154	35,14	12,30		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	40,14	14,98		
Evlilikte Doyum	İlkokul*	1	36,00	-	0,561	0,575
	Ortaokul*	1	36,00	-		
	Lise	83	54,05	6,65		
	Üniversite	154	53,56	6,29		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	52,29	7,18		

Tablo 14. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre farklılaşma durumları

Evlilikte İletişim	İlkokul*	1	19,00	-	0,546	0,586
	Ortaokul*	1	23,00	-		
	Lise	83	31,46	3,89		
	Üniversite	154	31,19	3,47		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	30,00	5,35		
Evlilikte Empati	İlkokul*	1	23,00	-	0,460	0,646
	Ortaokul*	1	25,00	-		
	Lise	83	32,30	4,02		
	Üniversite	154	32,06	3,63		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	32,14	3,72		
Kök İletişim	Ailelerle				1,369	0,172
	İlkokul*	1	20,00	-		
	Ortaokul*	1	16,00	-		
	Lise	83	25,60	3,52		
	Üniversite	154	24,93	3,67		
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	İlkokul*	1	98,00	-	0,754	0,451
	Ortaokul*	1	100,00	-		
	Lise	83	143,41	17,06		
	Üniversite	154	141,74	15,80		
	Yüksek Lisans/doktora*	7	137,57	20,65		

*işaretili gruplar yeterli örneklem sayısı olmadığından (n<10) analize dahil edilmemiştir.

Tablo 14'e göre araştırmada yer alan evli kadınların Durumluk Kaygı ($t=-2,229$ $p<0,05$) ve Sürekli Kaygı ($t=-2,692$ $p<0,01$) boyutu puanlarının eğitim durumuna göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre üniversite mezunu kadınların Durumluk Kaygı ve Sürekli Kaygı boyutu puanları lise mezunu evli kadınlardan daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre istatistiksel bakımdan farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çalışma durumuna göre incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem için t testi sonuçları Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çalışma durumuna göre farklılaşma durumları

Ölçekler	Çalışma Durumu	N	Ort.	ss	t	p
Dışadönüklük	Çalışıyor	141	37,47	5,61	2,716	0,007
	Çalışmıyor	105	35,46	5,92		
Uyumluluk	Çalışıyor	141	39,86	5,41	0,085	0,932
	Çalışmıyor	105	39,80	5,13		
Sorumluluk	Çalışıyor	141	38,99	5,72	0,551	0,582
	Çalışmıyor	105	38,60	5,03		
Duygusal Dengelilik	Çalışıyor	141	34,72	7,26	0,928	0,354
	Çalışmıyor	105	33,84	7,59		
Zeka/Hayal Gücü	Çalışıyor	141	37,70	4,53	2,911	0,004
	Çalışmıyor	105	36,02	4,43		
Durumluk Kaygı	Çalışıyor	141	28,79	9,15	-0,676	0,500
	Çalışmıyor	105	29,63	10,12		
Sürekli Kaygı	Çalışıyor	141	33,63	12,40	-0,512	0,609
	Çalışmıyor	105	34,45	12,32		
Evlilikte Doyum	Çalışıyor	141	53,92	6,24	1,042	0,299
	Çalışmıyor	105	53,04	7,02		
Evlilikte İletişim	Çalışıyor	141	31,33	3,60	0,821	0,412
	Çalışmıyor	105	30,93	4,01		
Evlilikte Empati	Çalışıyor	141	32,44	3,71	1,716	0,087
	Çalışmıyor	105	31,60	3,91		
Kök Ailelerle İletişim	Çalışıyor	141	24,99	3,83	-0,271	0,787
	Çalışmıyor	105	25,12	3,63		
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	Çalışıyor	141	142,69	16,22	0,923	0,357
	Çalışmıyor	105	140,70	17,42		

Tablo 15'e göre araştırmada yer alan evli kadınların Dışadönüklük ($t=2,716$ $p<0,05$) ve Zeka/Hayal Gücü ($t=2,911$ $p<0,01$) alt boyutu puanlarının çalışma durumuna göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre çalışan kadınların Dışadönüklük ve Zeka/Hayal Gücü alt boyutu puanlarının çalışmayan kadınlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çalışma durumuna göre istatistiksel bakımdan farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların gelir durumuna göre incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem için t testi sonuçları Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların gelir durumuna göre farklılaşma durumları

Değişkenler	Gelir Durumu	N	Ort.	ss	t	p
Dışadönüklük	Düşük*	5	29,80	9,44	-4,437	0,000
	Orta	153	35,57	5,55		
	Yüksek	88	38,81	5,28		
Uyumluluk	Düşük*	5	36,80	6,94	-2,426	0,016
	Orta	153	39,28	5,07		
	Yüksek	88	40,97	5,40		
Sorumluluk	Düşük*	5	36,40	4,98	-2,985	0,003
	Orta	153	38,09	5,24		
	Yüksek	88	40,23	5,54		
Duygusal Dengelilik	Düşük*	5	33,80	6,34	-3,707	0,000
	Orta	153	33,05	7,06		
	Yüksek	88	36,64	7,54		
Zeka/Hayal Gücü	Düşük*	5	31,60	8,93	-4,804	0,000
	Orta	153	36,11	4,05		
	Yüksek	88	38,81	4,43		
Durumluk Kaygı	Düşük*	5	31,20	11,17	4,635	0,000
	Orta	153	31,18	10,19		
	Yüksek	88	25,50	7,02		
Sürekli Kaygı	Düşük*	5	39,00	14,42	4,228	0,000
	Orta	153	36,33	12,25		
	Yüksek	88	29,60	11,25		

Tablo 16. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların gelir durumuna göre farklılaşma durumları

Evlilikte Doyum	Düşük*	5	49,40	9,45		
	Orta	153	52,30	7,02	-4,333	0,000
	Yüksek	88	55,94	4,73		
Evlilikte İletişim	Düşük*	5	27,20	6,34		
	Orta	153	30,47	3,86	-4,472	0,000
	Yüksek	88	32,59	2,91		
Evlilikte Empati	Düşük*	5	28,40	4,83		
	Orta	153	31,31	3,98	-4,839	0,000
	Yüksek	88	33,64	2,81		
Kök Ailelerle İletişim	Düşük*	5	23,80	3,49		
	Orta	153	24,43	3,95	-3,597	0,000
	Yüksek	88	26,19	3,08		
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	Düşük*	5	128,80	23,94		
	Orta	153	138,51	17,57	-4,647	0,000
	Yüksek	88	148,36	12,27		

*işaretili gruplar yeterli örneklem sayısı olmadığından (n<10) analize dahil edilmemiştir.

Tablo 16'ya göre araştırmada yer alan evli kadınların Dışadönüklük ($t=-4,437$ $p<0,01$), Uyumluluk ($t=-2,426$ $p<0,05$), Sorumluluk ($t=-2,985$ $p<0,05$), Duygusal Dengelilik ($r=3,707$ $p<0,01$), Zeka/Hayal Gücü ($t=-4,804$ $p<0,01$), Durumluk Kaygı ($r=4,635$ $p<0,01$), Sürekli Kaygı ($r=4,228$ $p<0,01$), Evlilikte Doyum ($t=4,333$ $p<0,01$), Evlilikte İletişim ($t=-4,472$ $p<0,01$), Evlilikte Empati ($t=-4,839$ $p<0,01$), Kök Ailelerle İletişim ($t=-3,597$ $p<0,01$) ve Yakın Doğu Evlilik Ölçeği ($r=4,647$ $p<0,01$) puanlarının gelir durumuna göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre yüksek geliri olan evli kadınların Dışadönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk, Duygusal Dengelilik, Zeka/Hayal Gücü, Evlilikte Doyum, Evlilikte İletişim, Evlilikte Empati, Kök Ailelerle İletişim boyutları ve Yakın Doğu Ölçeği puanlarının orta gelir düzeyindeki evli kadınlardan daha yüksek; orta gelir düzeyinde olan evli kadınların Durumluk Kaygı ve Sürekli Kaygı boyutları puanları yüksek gelir düzeyindeki evli kadınlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çocuğa sahip olma durumuna göre

incelenmesi için yapılan bağımsız örneklemeler için t testi sonuçları Tablo 17'de gösterilmiştir.

Tablo 17. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çocuğa sahip olma durumuna göre farklılaşma durumları

Ölçekler	Çocuğa Sahip Olma Durumu	N	Ort.	ss	t	p
Dışadönüklük	Evet	127	36,29	6,06	-0,886	0,376
	Hayır	119	36,95	5,55		
Uyumluluk	Evet	127	40,15	5,06	0,970	0,333
	Hayır	119	39,50	5,51		
Sorumluluk	Evet	127	39,30	4,79	1,430	0,154
	Hayır	119	38,31	6,02		
Duygusal Dengelilik	Evet	127	35,05	7,02	1,541	0,125
	Hayır	119	33,60	7,74		
Zeka/Hayal Gücü	Evet	127	37,00	4,75	0,058	0,954
	Hayır	119	36,97	4,35		
Durumluk Kaygı	Evet	127	28,88	9,74	-0,454	0,650
	Hayır	119	29,44	9,40		
Sürekli Kaygı	Evet	127	33,07	12,08	-1,194	0,234
	Hayır	119	34,95	12,60		
Evlilikte Doyum	Evet	127	53,21	7,17	-0,817	0,415
	Hayır	119	53,90	5,91		
Evlilikte İletişim	Evet	127	31,16	3,99	-0,022	0,983
	Hayır	119	31,17	3,55		
Evlilikte Empati	Evet	127	31,81	4,22	-1,150	0,251
	Hayır	119	32,37	3,31		
Kök Ailelerle İletişim	Evet	127	25,14	3,81	0,402	0,688
	Hayır	119	24,95	3,68		
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	Evet	127	141,32	18,30	-0,497	0,619
	Hayır	119	142,18	1765		

Tablo 17'ye göre araştırmada yer alan evli kadınların Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte

Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çocuğa sahip olma durumuna göre farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların sahip olunan çocuk sayısı ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 18'de gösterilmiştir.

Tablo 18. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların sahip olunan çocuk sayısı ile ilişkisi

Değişkenler	Çocuk Sayısı
Dışa dönüklük	-,105
Uyumluluk	,033
Sorumluluk	,071
Duygusal Dengelilik	,074
Zeka/Hayal Gücü	-,074
Durumluk Kaygı	-,009
Sürekli Kaygı	-,035
Evlilikte Doyum	-,112
Evlilikte İletişim	-,075
Evlilikte Empati	-,136*
Kök Ailelerle İletişim	-,013
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	-,095

* $p<0,05$

** $p<0,01$

n=246

Tablo 18'e göre evli kadınların sahip oldukları çocukların sayısı ile Evlilikte Empati ($r=-,136$ $p<0,05$; negatif) alt boyutu puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca araştırmada yer alan evli kadınların sahip oldukları çocukların sayısı ile Büyük Beş-50 Kişilik Envanteri, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden, Evlilikte Doyum, Evlilikte İletişim, Kök Ailelerle İletişim boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunamamıştır ($p>0,05$).

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik süresi ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik süresi ile ilişkisi

Değişkenler	Evlilik Süresi
Dışa dönüklük	-,013
Uyumluluk	,098
Sorumluluk	,157*
Duygusal Dengelilik	,158*
Zeka/Hayal Gücü	-,006
Durumluk Kaygı	-,075
Sürekli Kaygı	-,128*
Evlilikte Doyum	-,046
Evlilikte İletişim	,017
Evlilikte Empati	-,054
Kök Ailelerle İletişim	,047
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	-,016

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 19'a göre evli kadınların evlilik süresi ile Sorumluluk ($r=0,15$ $p<0,0$; pozitif), Duygusal Dengelilik ($r=0,158$ $p<0,05$; pozitif), Sürekli Kaygı ($r=-0,128$ $p<0,05$; negatif) boyutu puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik yaşı ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 20'da gösterilmiştir.

Tablo 20. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik yaşı ile ilişkisi

Değişkenler	Evlilik Yaşı
Dışa dönüklük	,256**
Uyumluluk	,184**
Sorumluluk	,148*
Duygusal Dengelilik	,215**
Zeka/Hayal Gücü	,169**
Durumluk Kaygı	-,290**
Sürekli Kaygı	-,291**
Evlilikte Doyum	,249**
Evlilikte İletişim	,284**
Evlilikte Empati	,322**
Kök Ailelerle İletişim	,106
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	,259**

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 20'ye göre evli kadınların evlilik yaşı ile Dışadönüklük ($r=0,256$ $p<0,01$; pozitif), Uyumluluk ($r=0,184$ $p<0,01$; pozitif), Sorumluluk ($r=0,148$ $p<0,01$; pozitif); Duygusal Dengelilik ($r=0,215$ $p<0,01$; pozitif), Zeka/Hayal Gücü ($r=0,169$ $p<0,01$; pozitif), Durumluk Kaygı ($r=-0,290$ $p<0,01$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,291$ $p<0,01$; negatif); Evlilikte Doyum ($r=0,249$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,284$ $p<0,01$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,322$ $p<0,01$; pozitif), Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,259$ $p<0,01$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eş yaş farkı ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 21'de gösterilmiştir.

Tablo 21. Evli kadın bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eş yaş farkı ile ilişkisi

Değişkenler	Eş yaş farkı
Dışa dönüklük	-,082
Uyumluluk	-,014
Sorumluluk	,070
Duygusal Dengelilik	-,066
Zeka/Hayal Gücü	-,016
Durumluk Kaygı	-,030
Sürekli Kaygı	,018
Evlilikte Doyum	,005
Evlilikte İletişim	,032
Evlilikte Empati	,035
Kök Ailelerle İletişim	,063
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	,031

* $p<0,05$

** $p<0,01$

n=246

Tablo 21'e göre evli kadınların eşleri ile olan yaş farkları ile Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

4.6. Araştırmada Yer Alan Evli Erkek Bireylerin Kişilik Özellikleri, Kaygı Düzeyleri ve Evlilik Uyum Düzeylerinin Kişisel Bilgilerine Göre İncelenmesi

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların yaş ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 22'de gösterilmiştir.

Tablo 22. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların yaş ile ilişkisi

Değişkenler	Yaş
Dışa dönüklük	-,050
Uyumluluk	,108
Sorumluluk	,117
Duygusal Dengelilik	,104
Zeka/Hayal Gücü	,015
Durumluk Kaygı	-,149*
Sürekli Kaygı	-,130*
Evlilikte Doyum	,031
Evlilikte İletişim	,029
Evlilikte Empati	,040
Kök Ailelerle İletişim	,085
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	,048

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 22'ye göre araştırmada yer alan evli erkeklerin yaşları ile Durumluk Kaygı ($r=-0,149$ $p<0,05$; negatif), Sürekli Kaygı ($r=-0,130$ $p<0,05$; negatif) boyutu puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre incelenmesi için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 23'te gösterilmiştir.

Tablo 23. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre farklılaşma durumları

Değişkenler	Eğitim Durumu	N	Ort.	ss	F	p	Fark
Dışadönüklük	İlkokul ¹	0	-	-	1,572	0,210	
	Ortaokul ²	5	25,60	5,03			
	Lise ⁽¹⁾	74	37,97	5,18			
	Üniversite ⁽²⁾	154	38,44	5,09			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	40,69	4,80			
Uyumluluk	İlkokul ¹	0	-	-	3,331	0,037	2-3 ^b
	Ortaokul ²	5	33,00	3,24			
	Lise ⁽¹⁾	74	40,64	4,09			
	Üniversite ⁽²⁾	154	39,77	5,44			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	43,31	4,44			
Sorumluluk	İlkokul ¹	0	-	-	6,324	0,002	2-3 ^a
	Ortaokul ²	5	33,00	1,41			
	Lise ⁽¹⁾	74	40,58	4,25			
	Üniversite ⁽²⁾	154	39,27	4,97			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	43,77	5,40			
Duygusal Dengelilik	İlkokul ¹	0	-	-	1,461	0,234	
	Ortaokul ²	5	25,60	1,52			
	Lise ⁽¹⁾	74	35,14	6,76			
	Üniversite ⁽²⁾	154	35,04	6,92			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	38,46	8,68			
Zeka/Hayal Gücü	İlkokul ¹	0	-	-	4,044	0,019	3-1 ^a 3-2
	Ortaokul ²	5	28,20	4,09			
	Lise ⁽¹⁾	74	37,46	3,39			
	Üniversite ⁽²⁾	154	37,49	4,31			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	40,77	4,42			
Durumluk Kaygı	İlkokul ¹	0	-	-	3,155	0,044	2-3 ^b
	Ortaokul ²	5	38,00	6,44			
	Lise ⁽¹⁾	74	27,50	8,25			
	Üniversite ⁽²⁾	154	29,55	10,03			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	23,62	5,71			
Sürekli Kaygı	İlkokul ¹	0	-	-	3,500	0,032	2-3 ^b
	Ortaokul ²	5	42,20	5,63			
	Lise ⁽¹⁾	74	30,18	9,77			
	Üniversite ⁽²⁾	154	32,49	10,50			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	25,69	7,03			

Tablo 23. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eğitim durumuna göre farklılaşma durumları

Evlilikte Doyum	İlkokul*	0	-	-			
	Ortaokul*	5	43,20	3,27			
	Lise ⁽¹⁾	74	53,93	6,48	3,450	0,033	3-1 ^b 3-2
	Üniversite ⁽²⁾	154	53,31	6,34			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	58,00	1,53			
Evlilikte İletişim	İlkokul*	0	-	-			
	Ortaokul*	5	24,60	1,34			
	Lise ⁽¹⁾	74	31,42	4,02	2,853	0,060	
	Üniversite ⁽²⁾	154	31,08	3,82			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	33,69	1,97			
Evlilikte Empati	İlkokul*	0	-	-			
	Ortaokul*	5	27,80	2,86			
	Lise ⁽¹⁾	74	32,59	4,02	1,591	0,206	
	Üniversite ⁽²⁾	154	32,29	3,37			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	34,08	2,36			
Kök Ailelerle İletişim	İlkokul*	0	-	-			
	Ortaokul*	5	18,60	3,65			
	Lise ⁽¹⁾	74	25,38	3,52	1,907	0,151	
	Üniversite ⁽²⁾	154	24,68	3,94			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	26,46	3,23			
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	İlkokul*	0	-	-			
	Ortaokul*	5	114,20	8,01			
	Lise ⁽¹⁾	74	143,32	16,74	2,913	0,056	
	Üniversite ⁽²⁾	154	141,34	16,10			
	Yüksek Lisans/doktora ⁽³⁾	13	152,23	7,29			

*işaretili gruplar yeterli örneklem sayısı olmadığından (n<10) analize dahil edilmemiştir.

^aTukey post hoc testi

^bTamhane T2 post hoc testi

Tablo 23'e göre araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Uyumluluk (F=3,331 p<0,05), Sorumluluk (F=6,324 p<0,01), Zeka/Hayal Gücü (F=4,044 p<0,05), Durumluk Kaygı (F=3,155 p<0,05), Sürekli Kaygı (F=3,500 p<0,05), Evlilikte Doyum (F=3,450 p<0,05) boyutlarından alınan puanların eğitim durumuna göre farklılaştığı belirlenmiştir. Gruplar arası farklılıkların belirlenmesi için yapılan post hoc testlerine göre (eğerlevne p>0,05 ise Tukey ve eğer levne p<0,05 ise Tamhane T2) yüksek lisans / doktora mezunu evli erkeklerin Uyumluluk ve Sorumluluk alt boyutu puanları

üniversite mezunu evli erkeklerden daha yüksek; Yüksek Lisans/Doktora mezunu evli erkeklerin Zeka /Hayal Gücü ve Evlilikte Doyum alt boyutu puanları lise ve üniversite mezunu evli erkeklerden daha yüksek; üniversite mezunu evli erkeklerin Durumluk ve Sürekli Kaygı alt boyutu puanları yüksek lisans/ doktora mezunu evli erkeklerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırmada evli erkeklerin Dışadönüklük, Duygusal Dengelilik, Evlilikte İletişim, Evlilikte Empati, Kök Ailelerle İletişim boyutları ve Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği puanlarının eğitim durumuna göre farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çalışma durumuna göre incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem için t testi sonuçları Tablo 24'te gösterilmiştir.

Tablo 24. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çalışma durumuna göre farklılaşma durumları

Ölçekler	Çalışma Durumu	N	Ort.	ss	t	p
Dışadönüklük	Çalışıyor	141	38,38	5,13	2,532	0,012
	Çalışmıyor	150	34,88	8,11		
Uyumluluk	Çalışıyor	141	40,17	5,08	0,973	0,332
	Çalışmıyor	150	38,88	5,84		
Sorumluluk	Çalışıyor	141	39,76	4,90	-0,239	0,811
	Çalışmıyor	150	40,06	5,70		
Duygusal Dengelilik	Çalışıyor	141	35,17	6,88	0,987	0,324
	Çalışmıyor	150	33,38	9,19		
Zeka/Hayal Gücü	Çalışıyor	141	37,61	4,21	2,077	0,039
	Çalışmıyor	150	35,31	5,29		
Durumluk Kaygı	Çalışıyor	141	28,87	9,55	0,481	0,631
	Çalışmıyor	150	27,69	8,11		
Sürekli Kaygı	Çalışıyor	141	31,64	10,32	0,054	0,957
	Çalışmıyor	150	31,50	9,89		
Evlilikte Doyum	Çalışıyor	141	53,68	6,42	1,355	0,177
	Çalışmıyor	150	51,44	6,16		

Tablo 24. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt

boyutlarından almış oldukları puanların çalışma durumuna göre farklılaşma durumları

Evlilikte İletişim	Çalışıyor	141	31,33	3,82	2,192	0,029
	Çalışmıyor	150	29,13	4,84		
Evlilikte Empati	Çalışıyor	141	32,52	3,48	2,256	0,025
	Çalışmıyor	150	30,44	4,69		
Kök Ailelerle İletişim	Çalışıyor	141	24,87	3,83	0,181	0,857
	Çalışmıyor	150	24,69	4,80		
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	Çalışıyor	141	142,40	16,27	1,582	0,115
	Çalışmıyor	150	135,69	18,43		

Tablo 24'e göre araştırmada yer alan evli erkeklerin Dışadönüklük ($t=2,532$ $p<0,05$), Zeka/Hayal Gücü Evlilikte İletişim ($t=2,192$ $p<0,05$), Evlilikte Empati ($t=2,256$ $p<0,05$) boyutu puanlarının çalışma durumuna göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre çalışan erkeklerin Dışadönüklük, Zeka /Hayal Gücü Evlilikte İletişim ve Evlilikte Empati alt boyutu puanlarının çalışmayan evli erkeklerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada evli erkeklerin Uyumluluk, Sorumluluk, Duygusal Dengelilik, Durumluk Kaygı, Sürekli Kaygı, Evlilikte Doyum, Kök Ailelerle İletişim boyutları ve Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği puanlarının çalışma durumuna göre farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların gelir durumuna göre incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem için t testi sonuçları Tablo 25'te gösterilmiştir.

Tablo 25. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların gelir durumuna göre farklılaşma durumları

Değişkenler	Gelir Durumu	N	Ort.	ss	t	p
Dışadönüklük	Düşük*	7	29,86	7,88	-2,927	0,004
	Orta	139	37,58	5,08		
	Yüksek	100	39,53	5,06		
Uyumluluk	Düşük*	7	36,71	5,12	-4,454	0,000
	Orta	139	38,98	4,56		
	Yüksek	100	41,85	5,37		

Tablo 25. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların gelir durumuna göre farklılaşma durumları

Sorumluluk	Düşük*	7	37,86	5,46		
	Orta	139	39,17	4,52	-2,496	0,013
	Yüksek	100	40,76	5,32		
Duygusal Dengelilik	Düşük*	7	33,00	7,07		
	Orta	139	33,27	6,58	-5,000	0,000
	Yüksek	100	37,68	6,91		
Zeka/Hayal Gücü	Düşük*	7	30,71	5,62		
	Orta	139	36,83	3,82	-3,790	0,000
	Yüksek	100	38,82	4,26		
Durumluk Kaygı	Düşük*	7	28,57	8,44		
	Orta	139	31,11	9,24	4,625	0,000
	Yüksek	100	25,58	8,94		
Sürekli Kaygı	Düşük*	7	32,71	10,14		
	Orta	139	34,55	10,07	5,543	0,000
	Yüksek	100	27,50	9,17		
Evlilikte Doyum	Düşük*	7	51,43	7,35		
	Orta	139	51,76	6,69	-5,574	0,000
	Yüksek	100	56,16	4,96		
Evlilikte İletişim	Düşük*	7	29,29	4,68		
	Orta	139	30,09	4,02	-5,724	0,000
	Yüksek	100	32,84	3,08		
Evlilikte Empati	Düşük*	7	30,57	3,82		
	Orta	139	31,47	3,83	-5,183	0,000
	Yüksek	100	33,78	2,69		
Kök Ailelerle İletişim	Düşük*	7	24,29	3,59		
	Orta	139	24,04	4,11	-3,999	0,000
	Yüksek	100	26,03	3,29		
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	Düşük*	7	135,57	18,98		
	Orta	139	137,36	17,05	-5,664	0,000
	Yüksek	100	148,81	12,81		

*işaretli gruplar yeterli örneklem sayısı olmadığından (n<10) analize dahil edilmemiştir.

Tablo 25'e göre araştırmada yer alan evli erkeklerin Dışadönüklük ($t=-2,927$ $p<0,01$), Uyumluluk ($t=-4,454$ $p<0,05$), Sorumluluk ($t=-2,496$ $p<0,05$), Duygusal Dengelilik ($r=-5000$ $p<0,01$), Zeka/Hayal Gücü ($t=-3,790$ $p<0,01$), Durumluk Kaygı ($r=4,625$ $p<0,01$), Sürekli Kaygı ($r=5,543$ $p<0,01$), Evlilikte Doyum ($t=-5,574$ $p<0,01$), Evlilikte İletişim ($t=-5,724$ $p<0,01$), Evlilikte Empati ($t=-5,183$ $p<0,01$), Kök Ailelerle İletişim ($t=-3,999$ $p<0,01$) ve Yakın Doğu Evlilik Ölçeği ($r=-5,664$ $p<0,01$) puanlarının gelir durumuna göre farklılaştığı belirlenmiştir.

Buna göre yüksek geliri olan evli erkeklerin Dışadönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk, Duygusal Dengelilik, Zeka/Hayal Gücü, Evlilikte Doyum, Evlilikte İletişim, Evlilikte Empati, Kök Ailelerle İletişim boyutları ve Yakın Doğu Ölçeği puanlarının orta gelir düzeyindeki evli erkeklerden daha yüksek; orta gelir düzeyinde olan evli erkeklerin Durumluk Kaygı ve Sürekli Kaygı boyutları puanları yüksek gelir düzeyindeki evli erkeklerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çocuğa sahip olma durumuna göre incelenmesi için yapılan bağımsız örneklemler için t testi sonuçları tablo 26'da gösterilmiştir.

Tablo 26. Evli Erkek Bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve Alt Boyutlarından Almış Oldukları Puanların Çocuğa Sahip Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumları

Ölçekler	Çocuğa Sahip Olma Durumu	N	Ort.	s	t	p
Dışadönüklük	Evet	127	38,26	5,86	0,315	0,753
	Hayır	119	38,04	4,93		
Uyumluluk	Evet	127	40,39	4,98	0,987	0,325
	Hayır	119	39,75	5,29		
Sorumluluk	Evet	127	40,35	4,98	1,879	0,061
	Hayır	119	39,17	4,84		

Duygusal Dengelilik	Evet	127	35,47	7,45	0,955	0,340
	Hayır	119	34,61	6,59		
Zeka/Hayal Gücü	Evet	127	37,64	4,38	0,654	0,514
	Hayır	119	37,28	4,26		
Durumluk Kaygı	Evet	127	27,81	8,55	-1,682	0,094
	Hayır	119	29,83	10,26		
Sürekli Kaygı	Evet	127	30,75	10,04	-1,401	0,163
	Hayır	119	32,58	10,47		
Evlilikte Doyum	Evet	127	53,36	6,85	-0,440	0,661
	Hayır	119	53,72	5,95		
Evlilikte İletişim	Evet	127	31,09	4,14	-0,414	0,679
	Hayır	119	31,29	3,69		
Evlilikte Empati	Evet	127	32,35	3,79	-0,125	0,901
	Hayır	119	32,41	3,39		
Kök Ailelerle İletişim	Evet	127	24,96	3,87	0,428	0,669
	Hayır	119	24,75	3,93		
Yakın Doğu Evlilik Ölçeği	Evet	127	141,76	17,27	-0,196	0,845
	Hayır	119	142,18	15,63		

Tablo 26. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çocuğa sahip olma durumuna göre farklılaşma durumları

Tablo 26'ya göre araştırmada yer alan evli erkeklerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların çocuğa sahip olma durumuna göre farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların sahip olunan çocuk sayısı ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 27'de gösterilmiştir.

Tablo 27. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların sahip olunan çocuk sayısı ile ilişkisi

Değişkenler	Çocuk Sayısı
Dışa dönüklük	-,085
Uyumluluk	-,002
Sorumluluk	,048
Duygusal Dengelilik	-,040
Zeka/Hayal Gücü	-,069
Durumluk Kaygı	-,066
Sürekli Kaygı	-,037
Evlilikte Doyum	-,130*
Evlilikte İletişim	-,142*
Evlilikte Empati	-,122
Kök Ailelerle İletişim	-,044
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	-,122

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 27'ye göre evli erkeklerin sahip oldukları çocukların sayısı ile Evlilik Doyum ($r=-0,130$ $p<0,05$; negatif) ve Evlilik İletişim ($r=-0,142$ $p<0,05$; negatif) alt boyutu puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik süresi ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 28'de gösterilmiştir.

Tablo 28. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik süresi ile ilişkisi

Değişkenler	Evlilik Süresi
Dışa dönüklük	-,060
Uyumluluk	,078
Sorumluluk	,117
Duygusal Dengelilik	,058
Zeka/Hayal Gücü	-,018
Durumluk Kaygı	-,137*

Sürekli Kaygı	-,107
Evlilikte Doyum	-,017
Evlilikte İletişim	-,030
Evlilikte Empati	-,033
Kök Ailelerle İletişim	,080
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	-,002

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 28'e göre evli erkeklerin evlilik süresi ile Durumluk Kaygı ($r=-0,137$ $p<0,05$; negatif) boyutu puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik yaşı ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 4.29'da gösterilmiştir.

Tablo 29. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların evlilik yaşı ile ilişkisi

Değişkenler	Evlilik Yaşı
Dışa dönüklük	,007
Uyumluluk	,091
Sorumluluk	,020
Duygusal Dengelilik	,140*
Zeka/Hayal Gücü	,075
Durumluk Kaygı	-,053
Sürekli Kaygı	-,082
Evlilikte Doyum	,119
Evlilikte İletişim	,148*
Evlilikte Empati	,192**
Kök Ailelerle İletişim	,029
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	,130*

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 4.29'a göre evli erkeklerin evlilik yaşı ile Duygusal Dengelilik ($r=0,140$ $p<0,05$; pozitif), Evlilikte İletişim ($r=0,148$ $p<0,05$; pozitif), Evlilikte Empati ($r=0,192$ $p<0,01$; pozitif) boyutları ve Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği ($r=0,130$ $p<0,05$; pozitif) puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunmuştur.

Araştırmada yer alan evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eş yaş farkı ile ilişkisinin incelenmesi için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 30'da gösterilmiştir.

Tablo 30. Evli erkek bireylerin Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanların eş yaş farkı ile ilişkisi

Değişkenler	Eş yaş farkı
Dışa dönüklük	,018
Uyumluluk	,047
Sorumluluk	,071
Duygusal Dengelilik	,005
Zeka/Hayal Gücü	,097
Durumluk Kaygı	-,051
Sürekli Kaygı	,001
Evlilikte Doyum	,076
Evlilikte İletişim	,094
Evlilikte Empati	,067
Kök Ailelerle İletişim	,071
Yakın Doğu Evlilik Uyum Ölçeği	,083

*p<0,05

**p<0,01

n=246

Tablo 30'a göre evli erkeklerin eşleri ile olan yaş farkları ile Büyük Beş-50 Kişilik Envanterinden, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinden ve Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği ve alt boyutlarından almış oldukları puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ilişki bulunamamıştır ($p>0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Evli bireylerin kişilik özellikleri ve evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Evli bireylerin kişilik özellikleri ile evlilik uyumu değişkeni arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını saptamak amacıyla yapılan Pearson Korelasyon analizi sonucu değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyo-demografik gruplar incelendiğinde, erkeklerde ve kadınlarda sorumluluk, duygusal dengelilik, uyumluluk, dışadönüklük, zeka faktörlerinin evlilik uyumu ile pozitif yönde ilişkisi olduğu görülmektedir.

Bu konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde Aslıhan Erdal'ın yapmış olduğu araştırma sonuçları; çiftlerin uyum düzeyleri ile Büyük Beş-50 Kişilik Envanteri'nin uyumluluk, sorumluluk, duygusal dengelilik ve zeka/hayal gücü faktörleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Bireylerin dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk, duygusal dengelilik ve zeka/hayal gücü puanları yükseldikçe evlilik uyumları da artmaktadır.

Sonuçlar incelendiğinde erkeklerde uyumluluk faktörü seviyesi arttıkça evliliklerindeki uyumunda arttığı gözlemlenmektedir. Uyumluluk faktörü seviyesi yüksek olan kişiler güvenilir, iş birliğine yatkın, kibar ve samimidir (Costa ve McCrae, 1992). Geçmişte yapılan araştırmalarda çoğunlukla uyumluluk faktörünün hem kadınlarda hem de erkeklerde evlilik birliğini olumlu yönde etkilediği öne çıkmıştır (Botwin ve ark., 1997; Bouchard ve ark., 1999). Bununla beraber, Türkiye'de yapılan bir çalışmada kadınlarda uyumluluk faktörü ile evlilik uyumu arasında bir ilişki saptanamazken, erkeklerde uyumluluk düzeyi arttıkça evlilikte de uyumun arttığı gözlenmiştir (Özden ve Çelen, 2014). Araştırmacılara göre toplum tarafından kadınlara atfedilen geleneksel kadın rol modelinin; kadınların olması gereken kişilik yapılarının zaten uyumlu olması beklenmektedir. Bu kanıksanmış kabulleniş sonucunda uyumluluk faktörünün kadınların evlilik uyumunu etkilemediği ileri sürülebilir (Özden ve Çelen, 2014).

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre dışadönüklük alt boyutu ile evlilik uyumu arasında pozitif yönlü ilişki olduğu görülmüştür. Bu konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde; (Gürsoy 2004) dışadönüklük kişilik yapısının evlilik

birliği uyumu üzerinde yüksek düzeyde etkiye sahip olmadığı ortaya çıkmıştır. Dışadönüklük kişiliğinin yapısında yer alan yenilik arama, zevk alma, sosyallik özellikleri ilişki açısından uyumu veya beraberliği olumlu yönde artırıcı özelliği olduğu gibi, riskli davranışlara yol açma özelliği nedeniyle uyumu veya beraberliği bozucu etkide yaratmaktadır. Evlilik uyumu ile kişilik değişkenleri arasındaki ilişki konusunda yapılan araştırmalarda duygusal dengelilik-nörotisizm kişilik özelliğine sahip bireylerin yakın ve duygusal ilişkilerde genellikle uyum sorunları yaşadıkları görülmektedir.

Uyumluluk özelliği olarak geçen kişilik özelliği işbirliği yapma davranışı, yakın ilişkiler kurma ve birlikte hareket edebilme konusunda başarılı kişiler (Zel, 2006; Burger, 2006; Costa ve McCrae, 1995; Somer, Korkmaz ve Tatar, 2002) oldukları için kişilerarası ilişki tarzı olan zehirleyici ilişki tarzı ile zıt bir kavram olduğu düşünülmektedir. Bu bulgular ışığında evli bireylerin evliliklerinde uyumu arttırabilmek için birbirlerine karşı anlayışlı ve empatik olmaları, yakın, sevecen ve yapıcı olmaları gerekmektedir. Robinson ve Blanton (1993), uzun süren uyumlu evliliklerin beş temel taşından biri olduğunu ve bunlardan birinin eşler arası iletişim olduğunu belirtmiştir. Şener ve Terzioğlu (2008) ise, sağlıklı iletişim düzeyi ve iletişimden memnuniyet düzeyleri arttıkça evlilik uyumunun arttığını görülmüştür.

Bu araştırmadan çıkan sonuçlar ve literatür göz önüne alındığında daha anlayışlı, sorumluluk sahibi, empati kurmaya yatkın, birliktelik ruhu ile hareket eden ve eşinin duygusal ihtiyaçlarına karşı duyarlı davranabilen kişilik özelliklerine sahip evli bireylerin evlilik uyumlarının daha yüksek olacağı düşünülmektedir.

Evli bireylerin kaygı düzeyi ve evlilik uyumu arasında olumlu bir ilişki vardır.

Araştırmanın ana hipotezi olan kaygı düzeyinin evlilik uyumuyla ilişkisine bakıldığında kaygı düzeyi iki alt başlık altında incelenmiş, katılımcıların durumluk kaygı ve sürekli kaygı durumlarının evlilik uyumuyla ilgili ilişki incelenmiştir. Araştırmaya göre evlilik uyumu ile sürekli kaygı ve durumluk kaygı düzeyi arasında olumsuz yönde bir ilişki bulunmaktadır. Durumluk kaygı düzeyi arttıkça evlilik uyumu azalmaktadır, benzer şekilde sürekli kaygı düzeyi arttıkça evlilik uyumu azalmaktadır. Bu teoriye göre; İncelenen bir araştırmada Hamilton Anksiyeteölçeği puanlarıyla Çift Uyum Ölçeği puanlarının değerlendirilmesiyle görülmüştür ki; anksiyeteölçeğinden alınan puanlar arttıkça, çift uyumu ölçeğinden alınan puanlar

azalmaktadır. Sonuç olarak kaygı evlilik uyumunu olumsuz yönde etkilemektedir (Işıloğlu, 2006).

Kaygı, bireylerin yaşamını her alanda etkilemekte ve evlilik yaşantısı da bireylerin kaygılarından etkilenmektedir. Belediyeye ait danışmanlık merkezine başvuruda bulunan iki yüz iki (202) evli bireyin katılımıyla gerçekleştirilen bir araştırmada katılımcıların kaygı düzeyleri ve evlilik uyumları arasındaki ilişki incelenmiş; değişkenler arasında düşük düzey, olumsuz yönde ilişki bulunmuştur (Oğuz, 2018). Bir başka araştırmada bireylerin evlilik uyumları ile sürekli kaygı ve durumluk kaygı düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiş ve olumsuz yönlü bir ilişki bulunmuştur. Buna göre bireylerin durumluk kaygı ve süreklilik kaygı düzeyleri arttıkça bireylerin evlilik uyumu azalmaktadır (Aktaş, 2009).

Evli Bireylerin Kişilik özellikleri ile cinsiyet farkları arasında olumlu özellik olarak ilgili ve sadık bir ilişki vardır.

Kişilik özellikleri ile cinsiyet değişkeni arasında olumlu bir ilişki olup olmadığını ortaya koymak amacı ile yapılan bağımsız örneklem için t testi sonucuna göre dışadönüklük ve sorumluluk alt boyut puanlarının cinsiyete göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre erkeklerin dışadönüklük ve sorumluluk alt boyutu puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların sahip oldukları özelliklerin bir sonucu olarak dışadönüklerin yaşam olaylarına karşı daha olumlu yaklaşımlar gösterdiği sonucuna varılmıştır (Watson & Hubbard, 1996). Örneğin, stresle başa çıkarken işlevsel başa çıkma yollarını daha fazla kullanırken (başka insanların desteğine başvurma, olayları olumlu tarafından görme gibi), işlevsel olmayanları daha az kullanma eğilimindedirler (kendini suçlama veya kaçınma gibi).

Sorumluluğu yüksek bireylerin proaktif davranışları daha fazla benimsedikleri görülmüştür (akt., Seibert, Kraimer, Crant, 2001). Proaktif davranışı olağan bir durumu düzeltmek veya yenisini yaratmak için inisiyatif almak; mevcut duruma pasif biçimde adapte olmaktan çok onu sorgulamak olarak tanımlanmaktadır. Sorumluluğu ortaya çıkaran davranış biçimlerine sahip olan bireyler mevcut durumlar içerisinde üzerlerine aldıkları görevleri başarıyla gerçekleştirebilirler.

Kişilik açısından cinsiyetler arasında fark olup olmadığını incelemek üzere çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Maccoby ve Jacklin yaptıkları tarama çalışmasında

erkeklerin kadınlardan daha az kaygılı ve daha çok iddialı olduğunu ortaya koymuşlardır (akt: Costa, Terrecciano & McCrae, 2001).

Deneyime açıklık ve dışadönüklük boyutlarıyla ilgili olarak cinsiyet farklılıklarına dair net bir tablo ortaya çıkmamaktadır (Feingold, 1994). Dışadönüklüğün alt unsuru olan heyecan aramada erkekler, samimiyette ise kadınlar yüksek puan almaktadır (Costa, Terrecciano&McCrae, 2001). Sorumluluk boyutunda da kadınlar ile erkeklerin çok fazla fark olmadığı görülmektedir. (Chapman, Duberstein, Sörensen ve Lyness, 2007).

Son yıllarda yapılan araştırmalarda eşitlikçi ve refah toplumlarında kişilik özelliklerinde cinsiyetler arası farkın daha büyük olduğu düşüncesi ortaya çıkmıştır. Schmitt ve diğerleri (2008) 55 kültürü ve 17,637 kişiyi kapsayan kültürler arası çalışmalarında bu düşüncüyü doğrulamışlardır. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre kültürlerin çoğunda kadınlar kişiliğin dört boyutunda; nevrotiliklik, dışadönüklük, uyum ve sorumluluk gibi davranışlarda erkeklerden yüksek puan almıştır. Kadın ile erkeğin kişilikleri arasındaki farkın bu şekilde büyük olması uzun ve sağlıklı yaşam, bilgi ve eğitime eşit boyutta erişme imkanı ve ekonomik refah gibi özelliklere sahip olan insani kalkınmanın yüksek olduğu toplumlarda söz konusudur (Schmitt, Realo, Voracek&Allik, 2008).

Evli bireylerin kaygı düzeyi ve cinsiyet arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Kaygı üzerine Türkiye’de yapılan çalışmalarda cinsiyetin, durumluk kaygı ve sürekli kaygı düzeyleri üzerinde oluşturduğu fark bakımından çelişkili bulgular rapor edilmiştir. Örneğin, Kartopu tarafından yapılan bir araştırmada cinsiyetin kaygı üzerinde fark oluşturduğu rapor edilmiştir. Kartopu’nun ulaştığı sonuçlara göre; erkekler durumluk kaygı ölçeğinden, kadınlar ise sürekli kaygı ölçeğinden diğer cinsiyet grubuna göre anlamlılık düzeyinde daha yüksek ortalama elde etmişlerdir (Kartopu, 2012). Üniversiteörnekleminde yürütülen başka bir araştırmada ise durumluk kaygı bakımından cinsiyet fark oluşturmazken, sürekli kaygı bakımından kadınlar erkeklere göre daha yüksek ortalama elde etmişlerdir (Kaya & Varol, 2004).

Evli bireylerin gelir durumu ile kişilik özellikleri, kaygı düzeyi ve evlilik uyumu arasında olumlu bir ilişki vardır. Araştırmada yer alan evli kadınların dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk, duygusal dengelilik, zeka/hayal gücü, durumluk kaygı, sürekli kaygı, evlilikte oyum, evlilikte iletişim, evlilikte empati, kök ailelerle iletişim

ve yakın doğu evlilik ölçeği puanlarının gelir durumuna göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre yüksek geliri olan evli kadınların dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk, duygusal dengelilik, zeka/hayal gücü, evlilikte doyum, evlilikte iletişim, evlilikte empati, kök ailelerle iletişim boyutları ve yakın doğu ölçeği puanlarının orta gelir düzeyindeki evli kadınlardan daha yüksek; orta gelir düzeyinde olan evli kadınların Durumluk Kaygı ve Sürekli Kaygı boyutları puanları yüksek gelir düzeyindeki evli kadınlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Literatürdeki çalışmaların sonucunda çoğunlukla gelir düzeyi arttıkça evlilik uyumunun da arttığını bulunmuştur (Demir-Erbil ve Hazer, 2018; Kinnunen ve Feldt, 2004; Şendil ve Korkut, 2008).

Evli bireylerin çalışma durumu ve kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Araştırmada yer alan evli kadınların Dışadönüklük ve Zeka/Hayal Gücü alt boyutu puanlarının çalışma durumuna göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre çalışan kadınların Dışadönüklük ve Zeka/Hayal Gücü alt boyutu puanlarının çalışmayan kadınlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Literatürde zeka/hayal gücü faktörünün yaş ilerledikçe azaldığını ifade eden çalışmalar vardır (Costa, Herbst, McCrae ve Siegler, 2000; Costa ve McCrae, 2002). Çalışan grupta bu kişilik özelliğinin daha yüksek olması evlilik uyumunda rol oynamasına neden olmuş olabilir.

Evli kadın bireylerde çocuk sayısına göre ‘evlilikte empati’ alt boyut puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Fakat evli erkeklerde anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Çocuklar evlilikteki kaliteyi hem arttırmakta hem de düşürmektedir. Çünkü çocuk sahibi olmak büyük bir sorumluluktur. Genel olarak çocuklarla anneler babalara göre daha fazla ilgilenmektedir. Dolayısıyla çocuk sayısı arttıkça kadınların sorumlulukları artar ve evlilikte empati düzeyleri düşer.

Evlilik uyumu, yaş farkı, eğitim durumu ve çalışma durumuna göre farklılık göstermediği bulunmuştur.

KAYNAKÇA

- Aktaş, S. (2009). *Eşlerden birinin kaygı düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul). Erişim adresi: <https://openaccess.maltepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12415/3719/250434.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Ali E. (2010). *Bağlanma Stilleri, Kişilik Özellikleri ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki* (Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir).
- Aslan Ali, S. (2019). *Evlilik uyumunun, kişilik özellikleri ve kişilerarası ilişki tarzları açısından incelenmesi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Beraat A., Mehmet K. (2020). *Bazı Değişkenler Açısından Evlilik Uyumunun İncelenmesi ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Tutumunun Evlilik Uyumu*. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi.
- Beyza, D. I. (2017). *Yüksek kaygı ve depresyon düzeyinin evlilik yaşamı ile ilişkisinin değerlendirilmesi*. Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Büşra, A. (2018). *Aile danışmanlığı merkezine başvuran kişilerin kaygı düzeyleri ile dindarlık durumlarının ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul). Erişim Adresi: <http://acikerisim.ticaret.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11467/2025/76808.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Cennet Ö. (2018). *Evli Bireylerde Eş Değerlendirme, Evlilik Uyumu, Evlilik Doyumu ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Lefkoşa).
- Elif D. K. (2020). *Eşlerde Duygusal süreçlerin evlilik uyumuna etkilerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul.
- Emine S. (2018). *Evli Bireylerin Evlilik Uyumu, Yaşam Memnuniyeti ve Yaşam Bağlılıkları Arasındaki Yordayıcı İlişkiler* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul).
- Evrin, E., Emrem, B., Hülya, A., Nezih, E. R. ve Latif, A. (2005). *Düşünen adam*. İstanbul.
- Evrin E., Emrem B., Hülya A (2020). *Bazı Değişkenler Açısından Evlilik Uyumunun İncelenmesi ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Tutumunun Evlilik Uyumu*. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi.
- Goldberg, L. R. (1992). The development of markers for the big-five factor structure. *Psychol Assess*, 4, 26-42.
- Gökhan M., Ayşe Sinem G. (2017). *Evli ve Çocuk Sahibi Çiftlerin Evlilik Uyumu, Evlilik Çatışması, Yakın İlişki Düzeyi ve Yalnızlık Düzeylerinin Çocuk Yetiştirme Tutumları ile İlişkisi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi).

- Gülin, Y. Ç. ve Hatice, O. (2018). Bağlanma stilleri, ilişkilere ilişkin bilişsel çarpıtmalar, kişilerarası ilişki tarzları ve kişilik özelliklerinin evlilik uyumunu yordamadaki rolünün incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 18(40), 89-120
- Hasan Oğuzhan K. (2018). Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Niyeti Arasındaki İlişkinin Proaktif Kişilik Boyutu Açısından İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Hatice Y. (2014). Evlilik Uyumu ile Sosyodemografik Özellikler Arasındaki İlişki. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi , Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi.
- İlhan, Ç., Ayşe Esra, A. (2020). Kişilik ve beş faktör kişilik özellikleri: Kuramsal bir çerçeve. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*.
- Mehmet, K., Beraat, A. (2020). Bazı değişkenler açısından evlilik uyumunun incelenmesi ve toplumsal cinsiyet rolleri tutumunun evlilik uyumuna etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*.
- Muzaffer, Ş. (2019). Korku, kaygı ve kaygı (anksiyete) bozuklukları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*.
- Neslihan K. (2017). Kırsal ve Kentsel Alanda Yaşayan Evli Kadınların Evlilik Uyumu, Evlilik Doyumu ve İlişkilerde Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması ve İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul).
- Oya, F. (2006). *Evlilik uyumu, mizah tarzı ve kaygı düzeyi arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul). Erişim adresi: <https://katalog.marmara.edu.tr/eyayin/tez/T0052856.pdf>
- Nazlı, S. (2001). *Psikolojiye Giriş*, (14. Baskı). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları.
- Öner, N. ve Le Compte, A. (1985). *Süreksiz Durumluluk/ Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Özaydınlık, Ş. (2014). *Evli çiftlerin evlilik uyumu ile kişilik özellikleri ve romantik ilişkilerindeki sosyal ilginin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul). Erişim adresi: <http://dspace.marmara.edu.tr/handle/11424/39243>
- Özlem, Ç. T. (2015). *Evlilik uyumunun kişilik özellikleri, ilişkiye dair inançlar ve çatışma çözüm stilleri bağlamında yordanması* (Doktora Tezi, Malatya). Erişim adresi: <http://abakus.inonu.edu.tr/xmlui/handle/11616/5836>
- Pınar, Ü. (2008). Beş faktörlü kişilik özellikleri ve cinsiyet rollerinin üniversite alan seçimi ile ilişkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Selin, A. (2009). Eşlerden birinin kaygı düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Sesil Ece, Ö. T. ve Melek, İ. (2019). Evli bireylerde evlilik uyumu ve benlik algısı arasındaki ilişki. *Aydın Sağlık Dergisi*.

Spielberger, C. D., Gorsuch, R. C. and Lushene, R.E. (1970). Manual for the

Tatar, A. (2016). Büyük beş-50 kişilik envanterinin Türkçe'ye çevirisi ve beş faktör kişilik envanteri kısa formu ile karşılaştırılması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18(1), 51-61.

TDK. (2020). *Güncel Türkçe Sözlük*.

Tutatrel-Kışlak, Ş. ve Çavuşoğlu, P. Ş. (2006). Evlilik uyumu, bağlanma biçimleri, yüklemeler ve benlik saygısı arasındaki ilişkiler. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 9(9), 61-68.

EK-A DURUMLULUK SÜREKLİ KAYGI ENVANTERİ

YÖNERGE

Aşağıda kişilerin kendilerine ait duygularını anlatmada kullandıkları bir takım ifadeler verilmiştir. Her ifadeyi okuyun, sonra da o anda nasıl hissettiğinizi ifadelerin sağ tarafındaki parantezlerden uygun olanını işaretlemek suretiyle belirtin doğru yada yanlış cevap yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde fazla zaman sarfetmeksizin anında nasıl hissettiğinizi cevabı işaretleyiniz.

TC KİMLİK NO / TELEFON NO									
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

GRUP 1	GRUP 2
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9

NO
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

CİNSİYETİ
KIZ (K)
ERKEK (E)

SOYADI - ADI (Soyadı, adı arasında bir boşluk bırakınız.)																									
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç	Ç
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F
G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G
Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ	Ğ
H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I
İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J
K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K
L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L
M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö	Ö
P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş	Ş
T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü	Ü
V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z

Cinsiyet :

Tarih :

Meslek :

Okul :

Sınıf :

STAI FORM TX-1

	Hiç	Biraz	Çok	Tamamıyla
1. Şu anda sakinim	1	2	3	4
2. Kendimi emniyette hissediyorum	1	2	3	4
3. Şu anda sinirlerim gergin	1	2	3	4
4. Pişmanlık duygusu içindeyim	1	2	3	4
5. Şu anda huzur içindeyim	1	2	3	4
6. Şu anda hiç keyfim yok	1	2	3	4
7. Başıma geleceklerden endişe ediyorum	1	2	3	4
8. Kendimi dinlenmiş hissediyorum	1	2	3	4
9. Şu anda kaygılıyım	1	2	3	4
10. Kendimi rahat hissediyorum	1	2	3	4
11. Kendime güvenim var	1	2	3	4
12. Şu anda asabım bozuk	1	2	3	4
13. Çok sinirliyim	1	2	3	4
14. Sinirlerimin çok gergin olduğunu hissediyorum	1	2	3	4
15. Kendimi rahatlamış hissediyorum	1	2	3	4
16. Şu anda halimden memnunum	1	2	3	4
17. Şu anda endişeliyim	1	2	3	4
18. Heyecandan kendimi şaşkına dönmüş hissediyorum	1	2	3	4
19. Şu anda sevinçliyim	1	2	3	4
20. Şu anda keyfim yerinde	1	2	3	4

STAI FORM TX-2

	Hemen Hemen hiçbir zaman	Bazen	Çok zaman	Hemen her zaman
21. Genellikle keyfim yerindedir	1	2	3	4
22. Genellikle çabuk yorulurum	1	2	3	4
23. Genellikle kolay ağlarım	1	2	3	4
24. Başkaları kadar mutlu olmak isterim	1	2	3	4
25. Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım	1	2	3	4
26. Kendimi dinlenmiş hissediyorum	1	2	3	4
27. Genellikle sakin, kendine hakim ve soğukkanlıyım	1	2	3	4
28. Güçlüklerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissedirim	1	2	3	4
29. Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim	1	2	3	4
30. Genellikle mutluyum	1	2	3	4
31. Herşeyi ciddiye alır ve endişelenirim	1	2	3	4
32. Genellikle kendime güvenim yoktur	1	2	3	4
33. Genellikle kendimi emniyette hissedirim	1	2	3	4
34. Sıkıntılı ve güç durumlara karşılaşmaktan kaçınıyorum	1	2	3	4
35. Genellikle kendimi hüzünlü hissedirim	1	2	3	4
36. Genellikle hayatımdan memnunum	1	2	3	4
37. Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder	1	2	3	4
38. Hayal kırıklıklarını öylesine ciddiye alırım ki hiç unutamam	1	2	3	4
39. Akli başında ve kararlı bir insanım	1	2	3	4
40. Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin ediyor	1	2	3	4

EK-B

BÜYÜK BEŞ 50 KİŞİLİK ENVANTERİ

Kendinizi nasıl tanımlarsınız? Her anlatımın size ne kadar uygun olduğunu anlatımının yanına aşağıda belirtilmiş olan sayılardan koyarak belirtiniz. Kendinizi, gelecekte, olmak istediğiniz gibi değil, şu an nasıl görüyorsanız o şekilde tanımlayınız.

Hiç uygun değil=1, Uygun değil=2, Orta/kararsız=3, Biraz uygun=4, Çok uygun=5

1. Toplantıların gözdesiyimdir.
2. Başkalarına pek ilgi duymam.
3. Her zaman hazırlıklıyım.
4. Kolayca kendimi baskı altında hissederim.
5. Kelime hazinem zengindir.
6. Çok konuşmam.
7. İnsanlarla ilgilenirim.
8. Kişisel eşyalarımı etrafta bırakırım.
9. Genelde rahatımdır.
10. Soyut fikirleri kavramakta zorlanırım.
11. İnsanların arasında kendimi rahat hissederim.
12. İnsanlara hakaret ederim.
13. Detaylara dikkat ederim.
14. Her şeye endişelenirim.
15. Olayları zihnimde canlandırırım.
16. Arka planda kalmayı tercih ederim.
17. Başkalarının duygularını anlayıp paylaşırım.
18. İşleri karmakarışık yaparım.
19. Nadiren kendimi keyifsiz hissederim.
20. Soyut fikirlerle ilgilenmem.
21. Konuşmayı genelde ben başlatırım.
22. Başka insanların problemleriyle ilgilenmem.
23. İşleri hemen hallederim.
24. Kolayca huzursuz olurum.
25. Mükemmel fikirlerim vardır.
26. Söyleyecek çok şeyim yoktur.
27. Yumuşak kalpliyim.
28. Genellikle eşyaları yerlerine koymayı unuturum.
29. Moralim çabuk bozulur.
30. Hayal gücüm kuvvetli değildir.
31. Toplantılarda değişik insanlarla konuşabilirim.
32. Aslında başkalarıyla pek ilgilenmem.
33. Düzeni severim.
34. Ruh halim çok sık değişir.

35. Olayları anlamada hızlıyım.
36. Dikkat kendi üzerime çekmekten hoşlanmam.
37. Başkalarına zaman ayırırım.
38. Görevlerimden kaçırım.
39. Ruhsal dengem sık değişir.
40. Zor kelimeler kullanırım.
41. İlgi odağı olmaktan rahatsızlık duymam.
42. Başkalarının duygularını hissederim.
43. Bir plan takip ederim.
44. Çabuk rahatsız olurum.
45. Olaylar üzerinde düşünerek vakit geçiririm.
46. Yabancıların arasında genelde sessizimdir.
47. İnsanları rahatlatırım.
48. İşimde titizimdir.
49. Çoğu zaman kendimi keyifsiz hissederim.
50. Fikirlerle doluyumdur.

Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği

Aşağıda eşiniz ve evliliğinizle ilgili bazı ifadeler yer almaktadır. Lütfen aşağıdaki ifadeleri okuyup size uygun olan şıkkı seçiniz.

1. Beni üzen şeyleri eşimle paylaşırım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
2. Evliliğimizde meydana gelen problemlerin çözümünde eşimle ortak karar alırız
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
3. Eşimin olaylar karşısındaki tepkilerini anlarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
4. Eşimin ailesi ile iyi geçinirim
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
5. Aile bütçesinin düzenlenmesinde eşimle birlikte karar alırız,
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
6. Eşimin dile getirdiği düşüncelerini anladığımı ona söylerim
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
7. Ailem ile ilişkilerim konusunda eşimle sorun yaşarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
8. Eşime karşı açık sözlüyüm
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
9. Eşimin yüz ifadesinden duygularını anlarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
10. Eşimle öfkelenmeden tartışamayız
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
11. Eşimin ailesi bana yakın davranır
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
12. Eşim beni dinlediğinde rahatlarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
13. Eşimin dile getirdiği düşüncelerini anlarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
14. Eşimin ailesi ile ilişkilerim konusunda eşimle sorun yaşarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman

15. Doğru kişiyle evlendiğimi düşünürüm
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
16. Eğlence, davet, ziyaret gibi sosyal etkinliklere katılma konusunda eşimle anlaşırım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
17. Düşüncelerimi eşime rahatlıkla ifade ederim
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
18. Evliliğimizdeki küçük anlaşmazlıklar büyük sorunlara dönüşür
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
19. Evliliğimizin iyi gittiğini düşünürüm
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
20. Ailelerimiz evliliğimizde yaşadığımız sorunların kaynağıdır
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
21. Sorunlarımı eşimle paylaşırım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
22. Eşimin duygularını incitmemeye özen gösteririm
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
23. Eşim üzüldüğünde nedenini anlarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
24. Eşimden boşanmayı düşündüğüm zamanlar olur
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
25. Eşimle anlaşmazlıkları kısa zamanda çözeriz
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
26. Başka birisiyle evlensem daha mutlu olabileceğimi düşünürüm
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
27. Evliliğimde mutluyum
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
28. Eşimin yaşadığı olumlu/olumsuz duygulara karşı duyarlı davranırım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
29. Boş zamanlarımızı değerlendirmede eşimle sorun yaşarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
30. Eşimin olaylara bakış açısını anlarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman

31. Evliliğimizde problem yaşadığımızda çözüm yollarını eşimle konuşuruz
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
32. Ailelerimiz yüzünden boşanabileceğimizi düşünürüm
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
33. Sırlarımı eşimle paylaşıyorum
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
34. Sorunlar karşısında eşimle birlikte hareket ederiz
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
35. Eşim beni dinlemek için yeterli zamanı ayırır
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
36. Eşim en yakın arkadaşım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
37. Eşimle ilgilenmekten hoşlanırım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
38. Ailelerimiz evliliğimize müdahale eder
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
39. Eşim bana karşı ilgilidir
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
40. Eşimle tartıştığımızda küserim
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
41. Evliliğimizde problem yaşadığımızda eşimin düşüncelerine önem veririm
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman
42. Eşimin söylediklerinden ne hissettiğini anlarım
a)Hiçbir zaman b)Ara sıra c)Çoğunlukla d)Her zaman